Telefonas: LACKAWANNA 5529

„Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Pėtnyčia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $1.50
Kitose Viešpatystėse $2.00
„TĖVYNĖ",
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

TĖVYNĖ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS.

MINNESOTA HISTORICAL SOCIETY

The Lithuanian Weekly „Tėvynė"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgeliutė, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Countries $2.00
„TĖVYNĖ",
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

No. 25 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Autorized on June 27, 1918. New York, N. Y., Birželio (June) 19, 1925. Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875 Vol. XVI

Tautų Sąjungos Taryba Įspėjo Lietuvą

Kinija Sujudus Prieš Svetimšalius

Riaušės Kanados Angliakasių Streike

TAUTŲ SĄJUNGOS TARYBA STOJO PRIEŠ LIETUVĄ.

Genevos žinios skelbia, kad birželio 10 d. Tautų Sąjungos Tarybos posėdy įvyko toks triukšmas, kokio jos posėdžiuose dar nebuvo ir Tarybos pirmininkas, ispanas Quinones de Leon, buvo priverstas skubotai posėdį uždaryti. Triukšmas kilo del (matomai lenkų) paduotų Tarybai skundų, kad Lietuvos valdžia nesilaikanti sutarčių linkui užtikrinimo teisių lenkų tautiniai mažumai, konfiskuojanti žemes tų gyventojų Lietuvoj, kurie pirmiau kariavę prieš Lietuvą, ir kad Lietuvoj gyvenančių politinių mažumų asmenims grumota kalėjimu, jei jie siuntinėsią skundus Tautų Sąjungai.

Lietuvos atstovui atsakant į užmetimus, Tarybos nariai reiškė abejonių ir kritikavo Lietuvos atstovo pareiškimus. Taipgi esą Taryba atsinešė linkui Pabaltijos valstybių sprendžiamai rusčiai. Anglų atstovas Chamberlain pareiškė, kad Sąjunga netoleruos grumojimų tautinėms mažumoms, kad tuo budu neleidus joms įteikti Sąjungai savo nusiskundimus. O Prancuzų atstovas Boncour painformavo Lietuvos atstovą, kad nors valdžia įgavo teises atimti žemes, tačiau dar nereiškia, kad ji galinti tą atėmimą pradėti nuo tautinių mažumų.

Taipgi vėlesnės žinios skelbia, kad birželio 11 d. Taryba, prieš uždarymą savo sesijos, įspėjo Lietuvą, kad ji pildytų Versailės taikos sutarties sąlygas ir sutarties straipsnius del tautinių mažumų.

KINIJA SUJUDUS PRIEŠ SVETIMŠALIUS.

Kuomet Kantone, Kinijoj, eina piovynės tarpe radikalių elementų ir jų užpuolikų — Yunnan Provincijos kariuomenės, visoje Kinijoje plečiasi riaušės prieš svetimšalius. Riaušininkų minios Kiu-Kiang mieste sugriovė ir padegė Anglijos ir Japonijos konsulatus. Abelnai visa Kinija sujudus prieš svetimšalius ir radikalės grupės kalba net apie planą paliuosavimui Kinijos iš svetimtaučių įtakos.

RIAUŠĖS KANADOS ANGLIAKASIŲ STREIKE.

Besitęsiantis angliakasių streikas Naujos Škotijos ir Cape Breton apylinkių angliakasyklose, pastariomis dienomis išsiliejo į riaušes ir jau buvo susikirtimų tarpe kariuomenės ir streikuojančių darbininkų. Kariuomenė šaudė į darbininkus, kurių vienas nukautas ir keli sužeisti. Pranešimuose kaltinama darbininkai, kad jie pradėję plėšti kompanijų krautuves, griauti ir deginti namus. Valdžia pasiuntusi daugiau kariuomenės į streiko apimtas apylinkes.

KRIKŠMINGI PASKALAI.

Jau seniau buvo paleista gandai iš lenkų šaltinių, kad esą Lietuva tariasi su Lenkija diplomatinių santykių užmezgimui. Šituos paskalus Lietuvos valdžia griežtai užginčino. Dabar vėl „Liet. Žinios" paskelbia savo korespondento pranešimą, kad lenkų laikraštis „Przegląd Wieczorny" rašo, kad Lenkijos užsienių reikalų ministerija kreipusis į Lietuvos vyriausybę laišku, kuriame pasiuloma pradėti derybas del geležinkelio susisiekimo sutvarkyme tarp Lenkijos ir Lietuvos, del miško plukdymo Nemunu ir Lenkijos konsulatų įsteigimo Kaune ir Klaipėdoje. Tarpininkauti sutikusi Anglijos atstovybė Varšavoje. Esamomis žiniomis Lietuva palankiai žiurinti į tą pasiulymą.

MAURAI PASPIRGINO PRANCUZAMS.

Tuo tarpu, kai Prancijos premieras Painlevė aeroplanu lėkė į Moroką susipažinti čia su dalykų padėtim, kovojančiųjų su prancuzais maurų vadas Abd-el-Krimas, matyt, rupinos tinkamai jį pasveikinti. Oficialis prancuzų štabo pranešimas šiandien sako, kad Abd-el-Krimas ėmęs atakuoti prancuzus ištisu šešių dešimčių mylių frontu ir maurai turėję žymių laimėjimų.

Berlyno žinios skelbia, kad Morokoj kariauja prieš prancuzus nemaža vokiečių savanorių, kurie turi sudarę užsienių legioną. Tuo tarpu Prancijos premieras Painleve pareiškė, kad prancuzai nepadės ginklų prieš maurus tol, kol Prancijos Morokoj neliks nei vieno sukilėlio.

RUSAI SIULO SUTARTĮ PABALTIJAI.

Rygos žinios skelbia, kad Sovietų Rusija pasiulė Pabaltijos Valstybėms sudaryti ypatingą sutartį, sulig kurios tos valstybės apsiimtų buti griežtai neitralėmis, jei Sovietų Rusija su kuo nors kariautų. Latviai sako, kad atsakymo į Sovietų pasiulymą dar nei jie, nei estai nėra davę.

ĮVAIRIOS ŽINUTĖS.

— Jaunuolių kliubui išplaukus laivu „Crystal" iš Atlantic City paplaukioti juroje nakty, įvyko laive eksplozija, kurios delei trys jaunikaičiai ir dvi panelės žuvo, trys pavojingai apdeginti ir keliolika sužeista lengviau.

— New Yorko valstijos gubernatorius Smith kviečia birželio 22 d. valstijos legislaturą nepapraston sesijon, apsvarstymui paskyrime 6 mil. dol. pagerinimui valstijos parkų.

— Birželio 12 d. pasimirė Clevelande, Ohio, Brotherhood lokomotistų unijos prezidentas Warren Stanford Stone, sulaukęs 65 metų amžiaus. Velionis buvo per ilgus metus darbininkų lyderiu ir vadu finansinių unijos veiksmų, kurios pastangomis pradėjo kurtis darbininkų organizacijų organizuojami bankai.

— Dvi Amerikos kariškojo laivyno gailestingosios seselės atiduotos kariškąjam teismui, kurios kaltinamos šmugeliavime svaigalų kariškais laivais.

— Naujai sudarytasis Belgijos koalicinis ministerių kabinetas irgi negavo parlamente pasitikėjimo ir todel atsistatydino.

— Pereitais metais Jung. Valst. tik federaliuose teismuose iškelta 125,000 bylų, o su pereito balandžio 1 d. buvo federaliuose teismuose dar 162,675 neišspręstos bylos.

— Atsistatydino Graikijos ministerių kabinetas, kuris buvo valdžioje nuo spalių 6 d., 1924 m., vadovaujamas premierio Michalakopoulos. Atsistatydinimo priežasties nepaaiškina.

— Vašingtono oficialės statistikos skelbia, kad 1923 metų mokesnius nuo įeigų mokėjo 7,698,321 asmuo, kurių uždarbis siekė $26,336,337,843 ir mokesnių sumokėjo $703,962,165.

— Užlaikymas visų atskirių Amerikos valstijų valdžių (neskaitant federalės valdžios) 1923 metais kainavo $1,310,332,000, arba šitos išlaidos pasidvigubino į penkis metus. Kiekvienam gyventojui išpuola po $11.95.

Valstiečiai Liaudininkai Gina Amerikos Lietuvių Teises

VID. REIK. MIN. PAKLAUSIMAS.

Lietuvių Susivienijimo Amerikoje organas „Tėvynė" paskelbė gavusi iš New Yorko pašto pranešimą apie tai, kad keletas to laikraščio numerių, adresuotų į įvairias Lietuvos dalis sugrąžinta iš Lietuvos su pažymėjimu „grąžinama — neįleidžiama". Tame pat pranešime toliau pasakyta, kad „Tėvynės" administracija sužinojus iš New Yorko direkcijos, kad pastarosios buvęs paklaustas Lietuvos konsulas p. Bielskis, kuris pareiškęs, kad nors neturįs oficialinių žinių apie uždraudimą, tačiau pasakęs, kad „Tėvynė" esanti radikalų organas, nuolatos inkriminuojantis Lietuvos valdžią, einantis prieš valstybę ir stengiantis sukelti Lietuvoje revoliuciją.

Be to, „Tėvynė" rašo, kad Brooklyno klerikalinėse sferose kalbama, kad Lietuvos Vyriausybė esanti pasiryžusi uždrausti platinimą „Sandaros" ir „Naujienų".

Todel klausiame p. Ministerį:

1. Ar tiesa, kad uždrausta įvežti ir platinti Lietuvoje Lietuvių Susivienijimo Amerikoje organą „Tėvynė"?

2. Jei tiesa — tai kuo remiantis ir kokiais motyvais tat padaryta ir ar mano p. Ministeris, kad tokiais žygiais galima pagerinti santykius tarp Lietuvos ir Amerikos lietuvių.

Pasirašo:

Z. Toliušis,
B. Žygelis.

(„Liet. Žinios")

Iš Lietuvos Laikraščių

VILNIAUS KRAŠTO LIETUVIŲ REIKALAVIMAI.

Lietuvių delegacija iš „Ryto" pirm. kun. P. Kraujalio, gimnazijos direktoriaus M. Šikšnio ir mok. sem. direktoriaus J. Kairiukščio atsilankė pas Lenkijos švietimo ministerį St. Grabskį, buvusį Vilniuj ir įteikė pareiškimą šiais klausimais:

1) Vilniaus ir Švenčionių gimnazijoms Viln. mok. seminarijai leisti duoti brandos atestatus tų pačių mokyklų mokiniams teikti kariuomenės prolongatas ir duoti galimumą baigusiems lietuvių gimnaziją eiti mokslus Lenkijos aukštosiose mokyklose; 2) duoti koncesijas liaudies mokykloms ir tvirtinti mokytojus ne vieniems metams, kaip ligšiol budavo, bet ilgesniam laikui, palengvinti liaudies mokytojams gauti kvalifikacijos teises bent išėjus vasarinių kursų programą.

Toliau delegacija nušvietė mokyklų valdžios ir policijos daromas lietuvių mokykloms kliutis, ypač Suvalkų, Gardino, Ašmenos ir Vilniaus apskrityse ir prašė lietuvių mokykloms duoti paramos.

Iš savo pusės ministeris pasakė, kad vidurinėms lietuvių mokykloms bus sudaryta kvotimų komisija. Del liaudies mok. teiravosi, kodel liaudis daugely vietų nepriimanti valdžios duodamųjų lietuviškų mokyklų, o reikalauja „Ryto" mokyklų. Paaiškinta kad yra buvę atsitikimų, kad valdžiai perėmus iš „Ryto" privatinę mokyklą iš lietuviškos ji virsdavo visai lenkiška.

KARO TARNYBA SUTRUMPINTA.

Lietuvos Seimas galutinai priėmė III skaitymu karinės prievolės įstatymo pakeitimą, kuriuo karo tarnyba sutrumpinta ligi 1½ metų pėstininkų dalyse, o specialinių ginklų rušių dalyse ligi 2 metų. Šis pakeitimas įgys galios nuo 1927 metų, o ligi to laiko karo tarnybos sutrumpinimas eis laipsniais.

APLINK VYRIAUSIĄJĮ TRIBUNOLĄ.

Teisingumo Ministeris raštu kreipėsi į Vyriausiąjį Tribunolą siulydamas vietoje p. Janulaičio išrinkti kurį nors iš šių keturių kandidatų: Kauno Apygardos Teismo narių Prano Penkaičio, Staškevičiaus ir Ministerių Kabineto juriskonsulto Kalniečio ir Vyr. Tribunolo Valst. gynėjo pad. Žalkauskio. Ir čia elgiamasi atbulai, nes paparastai pats teismas pasirenka kandidatą laisvai ir pristato jį Teisingumo Ministeriui del pravedimo paskyrimo. Be to, kaip girdėtis, Teisingumo Ministerija nė minėtų kandidatų neatsiklausė sutikimo, ar jie nori įstoti į Tribunolą po to, kaip tokiomis nepaprastomis aplinkybėmis tapo iš Tribunolo atleistas p. Janulaitis.

VILNIAUS KRAŠTE RINKIMŲ NEBUS.

„Dziennik Wilenski" praneša, kad rinkimai į Vilniaus krašto savivaldybes šiemet neįvyksta, nes Lenkų seimas nesuspėsiąs priimti tam tikro rytų pakraščiams ruošiamo rinkimų įstatymo. Rinkimai, pasak laikraščio, įvyksta tik ateinančiais metais.

Lietuvos Piliečių Teisės Pavojuj

I. PRIEŠKONSTITUCINIAI ĮSTATYMŲ PROJEKTAI.

Nesenai Ministerių Kabinetas įnešė Seiman keturius naujus įstatymų projektus, kurie yra griežtai priešingi Lietuvos konstitucijai ir turi tikslo panaikinti pilietinę ir politinę laisvę Lietuvoje. Šie įstatymų projektai nukreipti prieš piliečio asmens ir buto neliečiamybę, prieš spaudos, susirinkimų, draugijų ir organizacijų laisvę ir, pagaliau, prieš teisę laisvai rinkti atstovus į savivaldybes ir į Seimą.

Jie taip vadinasi: valstybės apsaugos įstatymas, sustiprintos apsaugos įstatymas, RINKIMŲ Į SEIMĄ IR SAVIVALDYBIŲ ĮSTATYMAI. Visi piliečiai, o ypač darbo žmonės privalo atkreipti į tuos įstatymų projektus didžiausios domės, nes jeigu jie praeis Seime, tai Lietuvoje negalima bus net laisvai atsikvėpti.

II. VALSTYBĖS APSAUGOS ĮSTATYMO PROJEKTAS.

Visi šitie keturi įstatymų projektai lyg sudaro vieną, kuris iš visų pusių ardo parlamentarinę tvarką Lietuvoje ir įveda valdininkų diktaturą, t. y. valią be teismo ir kaltės įrodymo bausti piliečius ir atiminėti jiems politines teises.

Nors pirmas minėtųjų projektų — valstybės apsaugos įstatymas Seimo administracijos komisijos opozicijos balsais ir atmestas, tačiau del jojo reikia kelius žodžius tarti. Jis yra, taip sakant, visų kitų pagrindas. Be to, jis vėl gali buti patiektas Seimui svarstyti ir priimtas krikščionių. Šiuo įstatymu Vidaus Reikalų Ministeriui duodama plačiausių teisių nesiskaityti su Lietuvos Konstitucija. Sulig juo p. V. Reikalų Ministeris savo nuožiura gali: 1) uždaryti visas leistas organizacijas ir draugijas, jei jam pasirodys, kad jos turi galvoje priešvalstybinius tikslus, nors apie tai jos nieko nesako ir neskelbia, 2) panaikinti savivaldybių atstovų įgaliojimus, jei atstovai bus įtarti kaipo pavojingi esamajai tvarkai; atstovų prigulėjimas prie leistųjų partijų negali jų išgelbėt; 3) sustabdyti dienraščius 4 savaitėms, o kitus periodinius leidinius 6 mėn. ir bausti redaktorius be teismo 3,000 litų arba 3 mėn. kalėjimo; 4) įsakyti daryti kratas įtariamųjų piliečių butuose, susirinkimuose, bausti juos 3 mėn. kalėjimo.

Įstatymo projektas nereikalauja, kad butų įrodytas nusižengimo FAKTAS. Jame tik pasakyta, kad Vid. Reik. Ministeris gali bausti organizacijas ir atskirus piliečius, jeigu gaus pranešimą, kad jos yra pavojingos. Iš kur gi V. R. Ministeris gali gauti tokį pranešimą. Žinoma, iš politinės policijos, kunigų ir klerikalų. Jis tuo ir remsis bausdamas; ir negalima bus įrodyti danešimų neteisingumo. Įstatymo projektas duos galimybės panaikinti visas nekrikščioniškasias organizacijas, uždaryti pažangiuosius laikraščius ir bausti kairiuosius žmones. Pirmoje eilėje, kaip ir visuomet, teks nukentėti darbo žmonėms. Sunku net ir pasakyti kas galėtų pasidaryti Lietuvoje, jei šis įstatymas praeitų.

Įstatymo projekte pasakyta, kad jis veiks tik iki 1926 m. liepos 1 d. Reiškia jis reikalingas, kad rinkimų laike suvaržytų pažangiųjų ir kairiųjų organizacijų veikimą ir padėtų laimėti „krikščionims". Bus panaikinta agitacijos laisvė, pažangieji laikraščiai uždaryti, opozicijos agitatoriai ir kalbėtojai „nutildyti" ir nieks nekliudys krikščionims privaryti Seiman savo sėbrų. Bet „krikščionys" jaučia, kad šiais rinkimais jiems bus bloga ir griebiasi visokių priemonių, kad neišleistų iš savo nasrų valstybės ragaišio. Tai toks yra valstybės apsaugos įstatymo projektas, kuris galima butų pavadinti „krikščionių ir kunigų viešpatavimo apsaugos projektu".

III. SEIMO IR SAVIVALDYBIŲ RINKIMŲ ĮSTATYMŲ PAKEITIMO PROJEKTAI.

Kiekvienoje parlamentarinėje šaly rinkimuose gali dalyvauti visi piliečiai, kuriems rinkimų įstatymas leidžia naudotis ta teise. Jie ką nori, tą ir renka, kokius sąrašus nori — tokius ir stato. Sulig musų įstatymais tas turi buti ir Lietuvoje. Bet dabar, kada krikščionims gresia pavojus, įnešti yra įstatymo projektai, kurie naikina laisvuosius rinkimus į Seimą, į savivaldybes. Jie kai kurioms piliečių organizacijoms DRAUDŽIA statyti savo kandidatų sąrašus į Seimą ir savivaldybes. Seimo rinkimų įstatymo pakeitimas kaip tik ir pritaikintas busimiesiems rinkimams, kad palengvintų krikščionims vėl gauti daugumą vietų Seime.

IV. SUSTIPRINTOS APSAUGOS ĮSTATYMO PROJEKTAS.

Šitas įstatymas turi tikslą dar sustiprinti administaricjos diktaturą Lietuvoje. Jis duoda teisę apskrities viršininkams bausti visus piliečius iki 5,000 litų arba iki 3 m. kalėjimo.

Nežinia, kokius dar sugalvos musų ponai įstatymus, kad grąžintų Lietuvoje caro laikus. Visi piliečiai, kuriems yra brangios ilga kova iškovotos liaudies teisės, privalo budėti, kad staiga jų nenustotų.

Jau laikas uoliai ruoštis prie rinkinų į Seimą, sujungti visas demokratijos pajėgas, kad galų gale išsiliuosuoti ir „krikščionių" globos. Kitaip Lietuvoje gyvenimas pasidarys visai negalimas.

B. A.

(„Liet. Ukininkas")

ANGLYS KLAIPĖDOS KRAŠTE.

Gudų apylinkėse, Klaipėdos krašte, ukininkai beardami pelkėtose vietose žemę, dažnai randa geros rušies akmeninių anglių. Spėjama, kad ten esamų tų anglių klodai. Vietos gyventojai prašo vyriausybės tas vietas ištirti.

„TĖVYNĖ"

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. Vitaitis — Redaktorius.

307 W. 30-th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tėvynei" turi but siunčiami Redakcijos vardu ir turi but su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiuros. Netinkami spaudai smulkųs raštai—korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

SĄLYGOS KONSTRUKTYVIAM DARBUI.

Kai kas ir iš pažangiųjų Amerikos lietuvių išsireiškia, kad musų laikraščiai perdaug smerkia Lietuvos valdžią ir permažai reiškia konstruktyvės kritikos ir teikia nurodymų, kaip vienas ar kitas Lietuvos gyvenimo punktas turėtų buti sutvarkytas ar tvarkomas. Iš dalies tokiuose pareiškimuose yra teisybės, bet užtai negalima kaltinti spaudos, o tik patys Lietuvos valdonai daugiausiai kalti.

Norint sudaryti bent kur konstruktyviam darbui sąlygas, reikia visų pirma, kad įsigyventų teisybė ir teisėtumas, kad atskirų žmonių iniciatyva ir pastangos nebutų neigiamos bent iš valdžios pusės. Nesant šitų butinų sąlygų ir jokis konstruktyvis darbas nėra galimas ir tuomet priseina eikvoti jėgas ir energiją vien kovai už teisybės ir teisėtumo įgyvendinimą.

Šiandien Lietuvoje kai kartas ir priseina kova vesti vien tik už tai, kad bent dalinai butų prisilaikoma iš valdžios pusės teisybės ir teisėtumo, kad butų pildoma konstitucijos dėsniai ir esamieji įstatymai. Rodos nereikia nei aiškinti tų visų Lietuvos valdonų žygių, kuriais jie neigia ir tramdo Lietuvos gyvenime viską, kas tik netarnauja juodąjam klerikalizmui. Kaip galima reikšti konstruktyvė kritika tokiems darbams, kaip persekiojimas spaudos, pažangiųjų žmonių veikimo, kankinimas moksleivių — stačiai kudikių, uždarinėjimas ne klerikalų kontroliuojamų gimnazijų, konstitucijos dėsnių laužymas ir visa eilė kitų sauvaliavimų iš valdžios pusės, kurių pateisinimui net jokių motyvų neturi, jau nekalbant apie įstatymus ir teisėtumą. Tokiais darbais galima tik pasipiktinti ir juos visu griežtumu pasmerkti. Jokiai konstruktyviai kritikai čionai vietos nėra ir negali buti. Rimta kritika galma tik ten, kur valdžia prisilaiko teisybės ir teisėtumo ir besivaduodama gerais norais nesužiniai klaidas padaro ar jos veikime netobulumų pasitaiko.

Taigi, kuomet priseina vesti žutbutinė kova prieš valdžios sauvaliavimus, tuomet negalima nei svajoti apie konstruktyvio darbo planų svarstymą. Kuomet bus nugalėta Lietuvoje juodoji reakcija, kuomet susidarys tinkamos sąlygos konstruktyviam darbui, tuomet ir Amerikos lietuvių pažangieji laikraščiai užims kitokį frontą ir vietoje smerkimo Lietuvos valdžios, bus reiškiama konstruktyvė kritika ir bus mėginama nurodyti budai ir planai, kaip sutvarkyti Lietuvos gyvenimas, kad tenai butų lengva ir šviesu gyventi kiekvienam teisėtam piliečiui.

AMERIKOS KLERIKALIZMAS.

Butų visai neišmintinga tikrinti, kad Amerikoje klerikalizmo visiškai nėra. Išleistasis Tennessee valstijos legislaturos įstatymas, kuriuo draudžiama valstijos lėšomis užlaikomose mokyklose dėstyti evoliucijos mokslas, kai kartas ir yra išdava Amerikos protestantiškųjų klerikalų pastangų prieš mokslą. Pagrindiniu motyvu šitam įstatymui pateisinti yra tas faktas, kad evoliucijos mokslas griauna tikybų dogmas, kad kiekvienas žmogus yra Dievo tvarinys.

Ir Amerikos klerikalai matyt ne juokais subruzdo vesti griežtą kovą prieš mokslo dėsnius. Štai nelabai senai Dayton, Tenn., aukštesniosios mokyklos jaunas mokytojas Jonas T. Scopes, kuris savo klasės mokiniams dėstė evoliucijos mokslą, tapo apkaltintas už peržengimą valstijos įstatymų ir užtai jį laukia bausmė nuo 100 iki 500 dol. Galutino teismo dar nebuvo ir prie jo rengiasi abi pusės. Klerikalinio judėjimo priešaky stovi garsusis William Jennings Bryan, o kaltinamojo pusėje stovi toki garsųs advokatai, kaip Clarence Darrow iš Chicago, Ill., ir Dudley Field Malone iš New Yorko. Mokslo Asociacija remia kaltinamojo pusę ir šita byla atsidurs Jung. Valst. Aukščiausiam Teisme, jei bus reikalo.

Taigi prasidėjo griežta kova ir Jung. Valstijose tarpe nevaržomo mokslo šalininkų ir protestantiškųjų klerikalų. Kuri pusė laimės, tuo tarpu sunku numatyti, bet reikia skaitytis su tuo faktu, kad prieš klerikalų užmačias stoja kiekvienas rimtas ir mokslą gerbiantis Amerikos mokslininkas. Net ir svetimų protestantiškų šalių mokslo vyrai smerkia Bryano vadovaujamų klerikalų pastangas. Todel labai galimas daiktas, kad aukštesnieji Jung. Valst. teismai nedrįs pasirodyti pasauliui, kad šiame demokratiniam krašte klerikalų užmačios pradeda įsigalėti ir ima viršų ant mokslo dėsnių.

PERŽVALGA

Rengiasi Pakeisti Kabineto Sąstatą.

„Liet. žinios" praneša sekamą įdomybę:

„Gegužio 18 d. 1 val. Seimo rumuose posėdžiavo Ministerių Kabineto nariai drauge su **šeškomu**, t. y. su krikščionių bloko šešių komitetu. **Iš ministerių nedalyvavo tame posėdyje tik Teisingumo Ministeris p. Tumėnas ir Krašto Apsaugos Ministeris p. Daukantas. Galima spėti, kad tame posėdy buvo sprendžiamas minėtų ministerių pasilikimas kabinete.** Kaip tik ant rytojaus gegužio 19 d. buvo svarstoma Seime skubotumo klausimas 2 interpeliacijų p. Teisingumo Ministeriui del atleidimo iš Vyr. Tribunolo p. Janulaičio ir del togų teisėjams. Kaip girdėtis Užsienio Reik. M-rio p. Čarneckio padėtis taipgi netvirta. Tokiu budu galima laukti netolimoje ateity Ministerių Kabineto sąstato pakeitimų."

Kad pp. Tumėno ir Čarneckio padėtis kabinete netvirta, tai mums naujanybė. Del p. Daukanto padėties svyravimo stebėtis netenka, nes dar balandžio 24 d. Seimo posėdy federantai ir kademai puolė Krašto Apsaugos ministerį, kaltindami jį neva komunistų protegavime. Tikrenybėje-gi klerikalinis blokas prieš p. Daukantą nusistatęs vien delto, kad jis griežtai užgynė klerikalų partijai lįsti į kariuomenę su savo agitacija ir uždėti klerikalų partijos kontrolę ant kariuomenės.

Matyt, kas nors klerikalų pastogėj negera, jei priseina net savo ištikimuosius teisti, kad sustiprinus savo braškančią poziciją.

—o—

Lietuvos Profesoriai Koliojasi.

Lietuvos universiteto statybos komisijos pirmininkas, prof. V. Čepinskis, „Lietuvoje" polemizuoja su Dr. J. Šliupu delei rengiamų statyti universitetui namų Aleksote. Delei pačios polemikos esmės neturime progos išvadų daryti, nes nematėme Dr. Šliupo rašinio. Čionai norisi pastebėti tik tiek, kad prof. Čepinskio polemika niekuo nesiskiria nuo paprasčiausio įsikarščiavusio vaikinuko polemikos ir joje net šlikščių kolionių nestinga. Štai kokiais sakiniais ta polemika išmarginta:

„Ir čia, minkštai išsireiškiant, laisvamanis J. Šlp. vadovaudamasis, turi buti, savo laisvamanio etika, apie kurią jis taip daug pučia musų krašte, sako gryną neteisybę... Butų daug padoriau, jeigu p. J. Šlp. užuot spėliojęs laisvamanio inkvizitoriaus budu... P. J. Šlp. matyt, šito nesupranta ir todel galima tik džiaugtis, kad Lietuvos universiteto likimas nepareina nuo jo plauko laisvamanių."

Tai jums profesoriaus polemika!.. Taipgi iš tos p. Čepinskio polemikos yra aišku, kad jam yra net baisesnė laisvamanybė Lietuvoje, negu, sakysim, vienuoliui Bučiui. Visgi gana įdomu, kad universiteto profesoriui ir dar socialdemokratui yra taip labai baisi laisvamanybė.

—o—

Rengiasi Rinkimams.

Visi Lietuvoje yra to įsitikinimo, kad Seimo rinkimai įvyks šį rudenį. Neveltui, matyt, ir patys klerikaliniai Lietuvos valdonai visu smarkumu rinkimams ruošiasi. Dar gegužio mėnesio pradžioj „Liet. žinios" paskelbė dokumentus, kuriais klerikalai iš viršaus įsako-ragina mokytojus ir valdininkus remti klerikalų partiją busiančiuose rinkimuose ir neva prašoma pinigų rinkimų kampanijai vesti. Ir „prašoma" ne by kiek, bet primenama, kad reikėtų mokėti kas mėnuo nuo gaunamosios algos vienos dienos uždarbį, kas sudaro maždaug 15—25 litus.

Dabar vėl klerikalinis blokas birželio 19 d. Seimo posėdy priėmė „sustiprintos apsaugos įstatymą", kuris duoda diktatorines teises vidaus reikalų ministeriui. Apie šį įstatymą tarpe kitko „Liet. žinios" išsitaria sekamai:

„Įvedus sustiprintą apsaugą apskrities viršininkai galės sustabdyti draugijų, bendrovių, sąjungų veikimą, neleisti mitingų, jei jį rengs pav., valstietis liaudininkas, bausti administratyviu budu ligi 3 mėnesių kalėjimo arba 5.000 litų pabauda ir tt...

„Balsuojant **ukininkų sąjungos, darbo federacijos ir tikrųjų krikščionių balsais sustiprintos apsaugos įstatymas priimtas.**

„Prieš balsavo visa opozicija. Seimo kuluaruose šneka, kad šitas įstatymas plačiai veiks laike rinkimų į Seimą..."

Tai mat kaip stropiai klerikalai ruošiasi rinkimams: ir pinigus renka iš valdininkų ir mokytojų beveik prievartos budu, ir net tinkamais įstatymais apsirupina, kad galėtų smaugti pažangiųjų partijų darbuotę. Lietuvos demokratinei pažangai teks atlaikyti labai sunki ir audringa kova sekamuose Seimo rinkimuose.

—o—

„Mokyti" Redaktoriai.

Bostoniškio šv. Juozapo organo redaktoriai, kurie be perstogės giriasi savo „neišpasakytu mokslingumu" ir kitus bemoksliais vadina, nepajėgia net aiškių sakinių tinkamai suprasti. Jie perskaitę tilpusius „Tėvynėje" gerb. kompozitoriaus Miko Petrausko nusiskundimus delei trukdymo kulturinio darbo Lietuvoje, sapalioja patys nežino ką ir išreikštą mintį aukštyn kojomis apverčia. Matyt to reikalauja iš „mokytų" redaktorių „krikščioniškosios doros" principas. Tą savo šmeižtą jie baigia sekamai:

„Lietuvos priešai darys tokią išvadą: jei lietuvių žymi dalis tiek nepatenkinta savo šalies valdžia, kad pasiilgsta svetimos valdžios, tai progai pasitaikius be sunkumo, be sunkumo (? „T." Red.), be skandalo galima užkariauti."

Kas-gi pasiilgsta svetimos valdžios? Komp. Petrauskas išreiškia tik pasigailėjimą, kad šiandien Lietuvoje kulturinis darbas yra tiek trukdomas, kaip ir buvusio Rusų caro laikais. Ir pažymi tik tą faktą, kad lietuviai savo kulturinius reikalus gali atlikti daug laisviau Amerikoje, negu Lietuvoje, klerikalų valdomoje.

Kas liečiasi Lietuvos priešų išvadų, tai čionai kalta Lietuvos valdžia, o ne ta lietuvių žymi dalis, kuri nepatenkinta savo šalies valdžia. Kas-gi kaltas, jei Lietuvoje valdžios reakcija pasiekė tokio laipsnio, kad net ramiausi žmonės negali iškęsti to ir viešai savo skriaudas reiškia. Nejaugi galima kaltinti žmogų, kuomet jis spaudžiamas ir persekiojamas skundžiasi, o pačius persekiotojus užtai girti ir garbinti reikia? Jei šv. Juozapo organui norisi, kad Lietuvos priešai ir draugai tinkamas išvadas apie Lietuvą darytų, tai jis turėtų reikalauti savo sėbrų, kurie šiandien Lietuvą valdo, kad nustotų reakcinio teroro priemonėmis spaudę Lietuvos pažangiuosius žmones, o tuomet ir jokioms priešų išvadoms nebeliks vietos.

—o—

Teisingai Pasakyta.

Tulas V. Gustainis Lietuvos valdžios oficioze „Lietuvoje" smerkia lietuvių spaudą ir partijas už dalinimą visuomenės į viena kitai priešingas ir tarpe savęs kovojančias grupes. Į tą Gustainio „kritiką" Brooklyno „Vienybė" pastebi sekamai:

„Jeigu Lietuvoje yra ‚bedieviškų' ir ‚krikščioniškų' trąšų ir cukraus, tai čionai kalta ne spauda ir ne partijos, bet tie, kurie pradėjo tautos kiekvieną daiktą krikštyti partijos žyme. Mes Amerikoje lietuviai jau tą esame karčiai patyrę; mes ką tik pradėdavom rengti visos tautos vardu, tuojaus bažnytininkai susimyslydavo daryti priešingai — jie tuoj rengdavo atskirus ‚katalikiškus' suvažiavimus, bendroves, koperacijas ir tt. Delto ir turime šiandien anarchiją, delto ir spaudoje eina baisios neva ‚partinės' piovynės.

„Pažangioji visuomenė ma to čionai kaltę vienok ne spaudoje ir ne partijose, bet maišyme tautos reikalų su bažnyčios reikalais. Pakol tas bus pas mus neatskirta, patol mes neturėsime savo švarios spaudos. Nes iš tikrųjų, skaldo tautą ne spauda, bet religinis internacionalizmas, kuris pradeda krikštyti ‚krikščioniškai' net trąšas!..."

Pilnai teisingai pasakyta! Kiekvienas protaujantis ir lietuvių spaudą sekantis lietuvis aiškiai mato, kad šiandien ir lietuvių spaudoje, ir visuomeniam gyvenime eina nepabaigiami ginčai vien delto, kad, anot „Vienybės", musų bažnytininkai visą tautos ir visuomenės gyvenimą nori sutalpinti tik bažnyčiose. Ir šitas klerikalijos vadų amžinai kurstomas bažnytinis fanatizmas ir yra ta vienatine priežastimi visų musų tautoje nesutikimų ir peštynių. Šiandien ir Amerikos lietuviuose ir net pačioje Lietuvos valstybėje nežiurima į žmogaus specialybę ir kitus privalumus vienai ar kitai vietai užimti, bet pirmiausiai tiriama jo sąžinės įsitikinimai. Kulturingi žmonės bažnyčią ir sąžinės įsitikinimus skiria nuo tautos ir visuomenės visiems bendrų reikalų ir todel pas juos nėra tokių nerimtų ir tuščių ginčų ir vaidų.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. S. BIEŽIS, 2201 W. 22-nd St., Chicago, Ill.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai pažymėtu antrašu.

AR ESI SVEIKAS?

Rašo *Dr. S. Biežis.*

Vieną kartą žmogus nusipirko automobilių, kuriuomi jis tulą laiką važinėjosi gana sekmingai. Apie to automobiliaus priežiurą, jo tinkamą užlaikymą ir apsėjimą savininkas netik neturėjo nė mažiausio supratimo, bet ir nežinojo, kad ši jo mašina reikalinga tam tikros priežiuros. Automobilius į trumpą laiką pradėjo prasčiau važiuoti ir pagaliaus visai paliovė važiavęs. Čia jau suprato, kad kas nors negero atsitiko. Prisėjo jis nusiųsti pas mechaniką, kuris gerai tą mašiną apžiurėjęs rado daugel dalių sugadinta. Tulas jų galėjo pataisyti, gi kitas reikėjo visai naujas įdėti. Čia darbas savininkui kainavo gerokai skambančių, kas pamokino geros lekcijos. Jei jis butų šiek tiek nusimanęs apie užlaikymą savo automobiliaus, tai lengvai but galėjęs išvengti visos bėdos.

Žmogaus kunas irgi yra mašina savos rušies, tik daug daugiau komplikuota, painesnė ir dalikatnesnė, negu bile mašina padaryta žmogaus rankomis. Nudėvėtas, sugadintas dalis negalima pavaduoti naujomis, nes nesiranda tokio mechaniko, kuris galėtų padirbtinti atskiras kuno dalis ir reikalui priėjus įdėti į vietą sugadintų. Nors pataisyti iš dalies galima, bet ne visada. Čia randasi reikalas kiekvienam nors paviršutiniai susipažinti su savo mašina, kuno sudėjimu, jo dalių veikmėmis ir kaip tą visą užlaikyti geriausiame stovy.

Kaip retas automobilio savininkas įstengia išstudijuoti mašinos mechanizmą, taip retas žmogus turi progos žinoti nesulyginamai dar painesnį kuno mechanizmą. Tačiau bendras supratimas yra pasiekiamas kiekvienam. Tai ir neatbutina visiems. Kas panašaus žinojimo neįsigyja, tas anksčiaus ar vėliaus pamato didelę klaidą padaręs, kurią tik retuose atsitikimuose tegalima atitaisyti. Gi dažniausia turi labai brangiai užsimokėti ir tai ne doleriais, bet sveikatos praradimu.

Žmogus neturįs nuodugnaus žinojimo bei praktiško patyrimo apie automobiliaus mašinerijos veikimą, negali tikrai suprasti ar pastaroj yra pilnai gerame stovy, ar kas nors pradeda gadintis. Tik jau sugedus nepataisomai kiekvienas pamato bėdą, ale tuosyk esti vėlu. Panašųs nuotikiai ištinka ir žmogaus mašineriją, nors skirtumas nuostuoliuose nepalyginamas. Sunaikintų organų negalima apmainyti naujais, nors ir su geru priedu.

Ir taip dauguma žmonių stumia savo vargingas dienas veik nieko nežinodami kaip jų kuno mašinerija veikia, kas darosi su įvairiais organais, ar jie yra sveiki, ar ne. Tik pasirodžius ligos ženklams, simptomams, ar tai skausmu, ar šiaip jau bendru nusilpimu, aiškiai pamatoma, kad kas tai negerai darosi. Tik tada ir dar su didelio tinginio nerangumu pradedama pagalbos ieškoti. Ant nelaimės, reikia pabriežti, šitokiuose atsitikimuose ne visada patenkinanti pagalba randama. Dažnai jau liga esti nepataisomai pakenkusi organizmui, kurio tolimesnis naikinimo procesas nors tankiai galimas sulaikyti, bet pilnas pagydymas — ne visados. Nė nereikia aiškinti, kas iš to gali sekti. Tukstančiai kroniniai paliegėlių, praradusių sveikatą ant visados aiškiausiai tai liudija. Taipgi daugybės išvengtinų mirčių galutinai patvirtina stoką savęs pažinimo.

Tačiau randasi vienas kelias, kuriuo einant galima tikrai žinoti ar esi sveikas. Tai periodinis nuodugnus egzaminavimas. Kiekvienas asmuo turėtų buti egzaminuojamas nors du sykiu į metus. Žmonės, kurie įvertina savo sveikatą, praktikuoja šitą ir randa netik naudingu, bet ir tuo pačiu kartu ekonomingu darbu. Atydžiai ir pilnai egzaminuojant galima sužinot tikroji žmogaus padėtis iš sveikatos atžvilgio: ar asmuo visiškai sveikas, ar randasi kokių nors kuno pairimų. O tai yra kiekvienam svarbu žinoti.

Argumentų už tokį sistematinį egzaminavimą randasi gana daug, o prieš — nė vieno. Štai kame reikalas. Randasi daugel širdies, plaučių, inkstų, kepenų ir kitokių organų ligų, kurios prasideda labai iš lėto, be jokių skausmų ar kitokių ženklų tulam laikui. Kitais žodžiais sakant, žmogus gali sirgti viena iš šitokių ligų ir visai nieko nežinoti apie tai per nekurį laiką, iki liga gerokai išsiplatina. Pradžioje šitokių kroninių ligų žmogus visai nejaučia. Kuomet liga gerokai išsiplatina, pusėtinai sugadina paliestus organus, tai tik tada asmuo pasijunta besergąs. Esant šitokioj padėtyj daugumoj atsitikimų jau nebegalima pilnai išgydyti. Kuomet gi iš pat pradžios tai butų buvę lengvai padaroma į palyginamai trumpą laiką. Štai kame didelė svarba kuoanksčiausia surasti ligą ir ji pašalinti. Pradžioje tai galima padaryti su dideliu pasisekimu. Periodinis nuodugnus egzaminavimas kadir kas pusmetį, nors kas bertainį, dar geriau, yra naudingas trim žvilgsniais. Pirma, žmogus tikrai sužino, kad jis yra sveikas, kas kiekvienam suteikia didelio malonumo. Antra, jei surandama koki prasidėjusi liga, arba šiaip jau susekama kas nors tokio vedančio prie ligos, tai pirmajame atsitikime labai dažnai galima lengvai pagydyti, o pastarajame, — užbėgti tai prisiartinančiai ligai už akių, t. y., duoti tinkamų patarimų, kuriuos pildant bus išvengta vienokios ar kitokios ligos. Šitokis apsaugojimas nuo apsirgimo yra kur kas svarbesnis bei naudingesnis, negu išgydymas sunkiausios ligos. Ar žmogus, sergąs mirtina liga, nesidžiaugtų, jei kas jam iš kalno butų pataręs kaip išvengti tos sunkios ligos? Žinoma, kad dideliai džiaugtųsi, nes geresnio patarnavimo sunku įsivaizduoti. O tai įvykinamas faktas daugumoj atsitikimų. Trečia, tai finansinis klausimas. Sirgti ir gydytis, o kartais ir nepagyti, visada brangiai kainuoja, jau nė nerokuojant skausmų ir kitokių nemalonumų sirgimo laiku. Gi periodinis egzaminavimas palyginamai visai pigiai kainuoja, nesurištas su skausmais ar kitokiais nemalonumais. Tai čia, matote, randasi geras ekonominis išrokavimas.

Tik periodinis nuodugnus egzaminavimas gali pasakyti ar esi sveikas ar ne. Plačiai įgyvendintas netik sumažina skaitlių susirgimų, bet ir gerokai praretins išvengtinų mirčių atsitikimus. Jau laikas šitą idėją vykint savo labui. Taigi rimtai pagalvok.

Kudikystė yra pavojingiausias laikas. Apsaugoti savo kudikį, reikia įkaitinti pieną arba vartoti tik kuogeriausį pieną.

—o—

Neprileiskite vaikų prie ligonių.

—o—

Vaikai bus druti ir sveiki, jeigu gers gero pieno, valgys daržovių ir gerai miegos.

Atmintinas Anglijos Parlamento Posėdis

Kovo 24 d. Anglijos Parlamento užsienių reikalų ministeris p. Austen Chamberlain'as padarė pareiškimą apie Protokolą ir tolimesnę Anglijos užsienių reikalų politikos kryptį Europos saugumo ir taikos klausimais. Pirm jo kalbėjo Darbo Partijos vardu p. Henderson; po Chamberlain'o kalbos sekė Marquess of Hartington kalba ir paskui Lloyd George'o kalba.

Šis posėdis, be abejonės, yra atmintinas. Čia netik pareikšta galutinas britų valdžios nusistatymas Genevos Protokolo klausimu, bet to Protokolo kritikoje paliesta opiausios Europos Rytų sienos, — tai buvo vaizdžiai ir drąsiai padaryta Lloyd George'o kalboje.

Ponas Hendersonas pradžioje apgailestavo, kad Britanijos užsienių reikalų ministeris, kai spaudos pranešta, savo pasikalbėjime su Prancuzijos premieru pasakęs, buk Genevoje **„išlieta keletas ašarų prie Protokolo karsto"**. Karui išvengti, nusiginklavimui įvykinti, taikai užtikrinti, buvusios Darbo Partijos valdžios nuomone, vienintėlė įmonė ir tėra Protokolas. Jei jis negeras, — galima jis peržiurėti, bet reiktų jis priimti ir išbandyti. Tautų Sąjungos Konvenantas leidžia peržiurinėti sutartis, Protokolas yra logiškas papildymas paties Kovenanto. Baigdamas savo kalbą, p. Hendersonas prašo neatmesti Protokolo, bet šeštame Tautų Sąjungos Plenumo posėdyje, rugsėjo mėnesį, dar jį peržiurėti, jei reikia pataisyti ir papildyti tą darbą, kurį buvusioji britų valdžia (t. y. Darbo Partijos valdžia) atliko pernai Genevoje.

P-ui Hendersonui atsakė p. Chamberlain'as. Jo kalbą galima padalinti į sekančius skyrius: (a) **Genevos Protokolo genezis**; (b) **Protokolo pasekmės, jei jis butų priimtas**; (c) **priežastys, del kurių jis nėra priimtinas**: (d) **Vokietijos pasiulymas**; (e) **Vokietija ir Tautų Sąjunga**; (f) **Europos ateitis**; (g) **Britų nusistatymas**.

(a) **Protokolo genežis.** Protokolas atsirado po to, kai buvęsis britų premieras ir užsienių reikalų ministeris, dabartinis opozicijos lyderis, p. MacDonaldas pernai apsilankė Paryžiuje ir susitarė, pasaulio taikai įvykinti, vykti su p. Herriotu į Tautų Sąjungos posėdį. „Jie atėjo, jie pamatė, jie užkariavo. Jie pasakė kalbas, kurias Posėdis priėmė su entuziazmu..." Bet, pasvarsčius jų kalbas, pasirodė, kad abu premierai buvo tolimi savo pažiurose vienas nuo kito. „Po to sekė kiek valandų, — aš manau, viena ar dvi naktys, — skubino darbo, ieškojimo formulos". Premierai manė suradę formulą, bet visvien, jie buvo vienas nuo kito taip pat tolimi, kai ir vienas poliusas nuo kito. Britų buvusios vyriausybės nuomonė buvo, kad galima lokalius paktus pakeisti didžiu universaliu tarptautinio apsidraudimo planu. Toks buvo vyriausybės nusistatymas, bet tai niekados nebuvo nusistatymas tų vyriausybių užsieniuose, su kuriomis ji vedė derybas. Atpenč, tos užsienių vyriausybės manė, kad Protokolas bus tiktai papildomoji saugumo įmonė, kurią turės sekti, kai ir pirma kad buvo, tam tikri papildomieji aliansai sutartys ir paktai. „Du garbingu svečiu, abudu labai užimtu, — jų kraštai nelabai tegalėjo be jų apsieiti, — su pagalba draugų, sunaudoję daug žibalo naktimis, sulopė formulą ir grįžo, vienas į Paryžių, antras į Londoną, palikę savo pavaduotojus parašyti sutartį, kurion turėjo įtalpinti skirtingus savo idealus, kuriais betgi savo formuloje susitaikė". Pradėta darbas, ir už šešių savaičių tasai dokumentas jau buvo paruoštas; vadinasi, trumpesniu laiku, negu, pavyzdžiui, reiktų „paruošimui musų Rinkimų Reformos Įstatymo Kabinete arba Atstovų Bute."

Argi bereikia stebėtis, kad dabartinė britų vyriausybė nemato galimybės rekomenduoti šį dokumentą Parlamentui? Jame yra daug pavojų, taip nepilnai jis tebuvo apsvarstytas, taip nevykusiai atsižiurėta į jo numatomas pareigas ir atsakomybes.

Protokolas yra „loginga Kovenanto išvada", pastebėjo p. Hendersonas. P-as Chamberlain'as sako: „Aš labai nepasitikiu logika, kai ji taikoma politikoje, ir visa Anglijos istorija pateisina šitą mano pareiškimą. Del ko musų išsiplėtimas buvo taikus, ne karingas, kaip kad tai buvo su kitomis valstybėmis? Delko, nežiurint tų didelių permainų, kokias pergyveno šis kraštas, čia nebuvo jokių umių ir smarkių revoliucijų ir reakcijos per paskutiniuosius 300 metų, kurios visgi taip smarkiai palietė kitas daug logingesnes už mus tautas? Delto, kad instinktas ir prityrimas moko mus, kad žmogaus prigimties nėra loginga, kad neprotinga yra atsinešti į politinę instituciją, kaipo į logikos instrumentą..."

„Pagaliau", klausia p. Chamberlain'as, „kame yra musų nusikaltimas? Parašas po Kovenantu yra tiktai šešių metų amžiaus, ir štai mus pasmerkia už tai, kad po šešių metų prityrimo mes nesutinkame perrašyti dokumento arba užkrauti ant jo dar kitą sunkų dalyką, kurs lengvai galėtų sunaikinti ir Kovenantą ir Sąjungą. Neseniai buvo daug kalbų apie Švento Povilo Katedros saugumą... Nežiurint ekspertų nuomonių skirtumo, jie visi sutiko, kad reikia sustiprinti katedros pamatus... o ne statyti kitą bokštą ant to paties. Tai yra musų pažiura į Protokolą. Mes nemanome, kad jisai sustiprintų sąjungos jėgas, arba kad padidintų saugumą, kurį duoda kovenantas".

Protokolo pasekmės. Chamberlainas sako, kad britų ekspertai priparodo, kad, norint pildyti protokolo uždedamas pareigas, reiktų padidinti esančią kariuomenę ir laivyną. Ir kitos valstybės, Chamberlaino nuomone, atsidurtų tokioje pat padėtyje. Jungtinės Valstybės Amerikoje nepareiškė savo oficialės nuomonės del Protokolo, bet, kiek Chamberlainui teko patirti Amerikos opiniją, Protokolas, jų nuomone, greičiau vestų prie karo, ne kaip prie padidinimo saugumo. Ir Europos valstybių nuomone, Protokolas neužtikrina saugumo, jei nebus papildytas tam tikrais paktais. „Kaip aš jau sakiau, opozicijos lyderio akyse Protokolas turėtų viršyti visus kitus specialius paktus. Bet akyse tų, su kuriais jis vedė derybas, Protokolą turėtų viršyti kitoki paktai, jie turėtų buti prijungti prie jo, turėtų sekti jį."

Priežastys, del kurių Protokolas nėra priimtinas. Britų Vyriausybė negali pasirašyti Protokolo. Dominijų Vyriausybės ir Indijos Vyriausybė taipjau atsisako pasirašyti. Britai, priklausydami Tautų Sąjungai ir pasirašę Kovenantą, turi tas pačias pareigas, kaip ir kiti Sąjungos nariai, ir britai yra pasiryžę lojaliai ir ištikimai pildyti tuos pasižadėjimus. Gyvuosius Britanijos interesus Prancuzijos ir Belgijos rytinių sienų klausime Britanija gins. Lloyd George'as rišo šį klausimą Cannes'e. MacDonaldas rašė apie tai laiške į Poincare'ą. Prancuzijai labai reikalingas yra saugumas ir ji turi teisės tikėtis ko nors toje linkmėje iš Britanijos. Britų pareiškimai del Prancuzijos sienų saugumo bus pildomi. „Visa istorija nurodo į tai" sako Chamberlain'as. „Visi didieji karai, musų didžiausie karai, buvo vedami tuo tikslu, kad neprileidus vienai didžiai militarinei valstybei įsiviešpatauti Europoje, įsigalėti Kanalo pajuryje ir Žemųjų Valstybių (Belgija ir Olandija) uostuose. Musų tėvų tėvai kariavo prieš Ispaniją jos galybės laikmetyje. Musų tėvų tėvai kariavo prieš Napaleoną. Mes patys keli metai atgal kariavom prieš Vokietiją. Tų karų tikslas labiausiai paliečia musų saugumą. Nuo to tikslo mes niekados neatsisakome ir negalime niekados atsisakyti."

Pasaulio ir Britų Imperijos taika priklauso nuo ištikimo pildymo Versalės Sutarties.

Vokietijos pasiulymas. Chamberlain'as pareiškė galįs kalbėti apie Vokietijos pasiulymus atviriau, negu butų galėjas tai padaryti, pirm iškeliausiant į Genevą. Vokietijos pasiulymas nėra aiškiai precizuotas. Jis gali buti skaitomas baze diskusijoms. Šis pasiulymas pasiekė Chamberlain'ą tam tikromis slaptybės aplinkybėmis („under circumstances of secrecy, of attempted secrecy"), kas sukėlė jame tam tikrų nuožvalgų. Bet jis yra įsitikinęs iš to, kas vėliau įvyko, kad Vokietijos Vyriausybė sąžiningai stengiasi pasiekti geresnės padėties, tikėdamasi, kad britai pagelbės prieiti prie pasekmingų išdavų. Vokietija tikisi prieiti prie tam tikro taikaus susitarimo su Prancuzija; ji yra pasiryžusi sudaryti bendrą paktą su valstybėmis, kurios yra suinteresuotos Pareinėjų.

(Daugiau ous).

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

GYVENIMO DUMBLE.

„Aš irgi prislėgta širdimi pradėjau mąstyti apie to beširdžio gyvenimo žiaurumus... skausmais, pagieža, neteisybėmis išklotus dyglėtus kelius, kuriais klupinėdama žmonija eina ir siekia nepasiekiamų laimės ruimų..."

Naujas originalis tik ką iš spaudos išėjęs veikalas **„Gyvenimo Dumble"**, knyga didelio formato, 365 puslapių; autorius šio veikalo — „Tėvynės" redaktorius p. S. E. Vitaitis, atvaizduoja tulo Jurgio Kanapės, jo žmonos Mildos ir jų sunaus Vytauto gyvenimą taip vaizdingai, taip įtikinančiai, kad skaitydamas šį veikalą netiek jauti Jurgio Kanapės ir jo šeimynos pergyventus skausmus, kiek jauti realaus gyvenimo kasdien pinamas panašias apysakas iš sunkios žmonijos kelionės įvykių.

Ar Tamsta skaitei **„Gyvenimo Dumble"**? Jei ne, kodel ne? Pasistengk įsigyti ir butinai perskaityk.

Ne veikalo recenziją rašau, neigi pretenduoju buti kritiku musų raštų. Manau, kad musų kritikai apie šį veikalą pareikš savo nuomones. Taipgi ne pagyro, neigi skelbimo tikslu rašau šiuos kelis žodžius apie **„Gyvenimo Dumble"**, tik ką naujai išėjusi veikalą, nes turiu prisipažinti, kad šiame atvėjyj aš kad ir kažin kaip norėčiau buti bešališku (ko kiekvienas kritikas privalo prisilaikyti), tai man nedaleidžia autoriaus ypatos sena pažintis, su kuriuo kartu veik visą laiką per pastaruosius aštuonioliką ilgų metų teko viešuose gyvenimo ruožuose darbuotis; 18 metų artymo, tampraus darbo veik po vienu stogu, tai ne vienos dienos praleistos kelios valandos. Rodos turėtum pažinti nuodugniai tokį draugą ir aš visuomet lig šiol manydavau, kad pažįstu savo draugus. Vienok perskaitęs **„Gyvenimo Dumble"** apysaką turiu pasakyti, kad jos autoriaus lig šiam laikui nepažinojau, nežinojau, kad jis savo vaidentuvėje šitokiu gyvenimu yra pergyvenęs, nes pats žmogus nepergyvenęs to, kas yra atvaizdinta **„Gyvenimo Dumble"**, negalėtų taip atvaizduoti to gyvenimo dumblo...

Skaitant man šį veikalą, susiduriau su gryniausiais gyvenime įvykusiais faktais, tulose vietose net mano paties pergyventais grynais nuotikiais, ypatingai kur Jurgis Kanapė buvo atvaizduojamas parapijos sekretoriaus vietoje. Rodos autorius tas gyvenimo frazes paskolino iš grynai įvykusių nuotikių mano gyvenime ir mano vietoje pastatė Jurgį Kanapę. Minimos vietos ir miestų vardai yra man pažįstami, nes veik visa tai, kas aprašyta, liečia netolimą praeitį ir delto sakau, kad man šio veikalo kritiku negalima buti. Tik tiek galiu pridėti, kad man paaiškėjo, jog autorius pats turėjo nors vaidentuvėje pergyventi Jurgio Kanapės gyvenimą ir todel supynė apysaką jautriais širdžiai vaizdais, taip kad vietomis beskaitant nenoroms ištraukia ašarą ant skruosto.

Pastarieji obalsiai apie „Gyvenimo Dumble" apysaką.

Paskutinėmis gegužio dienomis teko progos išvažiuoti ir man iš to N. miesto vakarų link — „Sandaros" seiman. Tie, kurie sužinojo, kad aš esu iš N. miesto, gyvenąs arti autoriaus, klausinėjo manęs kada išeis veikalas **„Gyvenimo Dumble"** iš spaudos. Pareiškus man kad veikalas jau yra atspausdintas ir šiomis dienomis yra jau prenumeratoriams siuntinėjamas, nudžiugo visi tie, kurie veikalą turėjo iškalno užsisakę. Parėmimui savo pareiškimo parodžiau didelę knygą, kurią iškeliaudamas iš namų buvau su savim pasiėmęs tikslu perskaityti. Tas pilnutėliai nudžiugino senai laukusius prenumeratorius. Vienas iš svečių man pastebėjo: „Šitą veikalą begalo mėgsta moterys".

Neveltui jos mėgsta, nes tai svarbi moterims pamoka. Bet ir vyrams nemenkesnės svarbos pamoka ir moralė parama skaudžiuose gyvenimo momentuose.

Pastebėjo man mano senas draugas K. iš D. — „Moters, kurios buvo skaičiusios „Tėvynės" špaltose šį veikalą, išreiškė, kad butinai turi įsigyti tą knygą ir norinčios kuomet nors ypatiškai pamatyti apysakos autorių".

TAIKOS PRADŽIA EUROPOJE

(Pagal *C. Delesle Burns*, iš anglų kalbos — *V. Dargvainis*).

(Tąsa)

Keista visgi, kad Europa buvo civilizuojama Indijos ir Kinijos meno skoniu ir kad to laiko žmonės jautė tai. Montesquie's *Lettres Persanes* buvo skaitomi labai plačiai ir daug jų buvo išspausdinta; tų laiškų tema buvo išgalvotų orientalų kritika Europos. Taip jau ir Goldsmith'o *Citizen of the World* yra tai kiniečio mokslininko lupomis reiškiama kritika Europos.*) Voltaire'as gan dažnai lygina Europos barbarizmą su kiniečių vikrumu. Dailųs kiniečių šilkai ir Indijos medvilnių spalvuoti audiniai atrodė labiau civilizuoti, ne kaip Europos vilnoniai audiniai. Persijos ir Indijos kilimai, kuriuos žinojo ir Viduramžiai, dabar jau gerokai buvo prasiplatinę; Prancuzijos ir Anglijos dailydės mokėsi kiniečių desenių ir taikė juos savo dirbiniams. Kiniečių spausdintas popierius buvo vartojamas sienoms vietoj brangaus puošimo jų panelėmis arba renkančiais dulkes tapestrais; šitokiu budu prasidėjo Europoje dabinimas sienų popieriais. Įvedimas aštuonioliktame amžiuje Anglijoje ir paskui kituose kraštuose papročio gerti arbatą taip jau duoda kredito Kinijai.

Civilizuotasis šito amžiaus pasaulis labai didžiuodavosi pažanga, kokios buvo pasiekta žinijoje, gerose manerose ir gyvenimo patogumų atžvilgiu. Viso pasaulio mokslininkai jau buvo daug artimesniame kontakte vieni su kitais. Buvo galima gauti daugiau ir žymiai geresnių prekių iš užsienių. Europos ir Anglijos keliai buvo geresni ir tvirtesni,**) kanalai buvo iškasti, ir, tų visų pagerinimų pasekmėje, buvo galima gabenti daug prekių, kurių nebutų buvę galima pergabenti viduramžių metodais ant arklių ir vežimuose. Laivai jau buvo didesni ir greitesni. Naujos mašinos, ypatingai tekstilio pramonėje, žymiai padidino išdirbinių kiekį; bet dar niekas nesitikėjo del to viso didelių permainų gyvenime. Žmonės daugiau kreipė domės į tai, kad apkarpius valdžios despatizmą, kad išgriovus tradicines tituluotų žmonių ir visokių žemės savininkų klasių privilegijas.

Aštuonioliktojo amžiaus pabaigoje nedaugelis žmonių dar tegalvojo, kad prietarai ir barbarizmo papročiai veikiai išnyks ir kad visų žmonių gyvenimas bus laimingesnis ir ramesnis. Jie tikėjo ne medžiaginių sąlygų pagerinimui, bet labiau civilizuoto minties nusistatymo plėtimui. Condorcet'as parašė: „Socialiuose moksluose yra teisybių, kurios, ypatingai tarp laisvų žmonių, negali buti naudingos, jei jos nėra bendrai visų žinomos ir sąmoningai priimtos. Pertai tų mokslų įtaka į tautų laisvę ir gerovę priklauso nuo kiekio tų teisybių, su kuriomis visi, pradinio švietimo keliu, susipažįsta. Tokiu budu ir pradžios mokslas, arti surištas su neišvengiamu tų mokslų didėjimu, žada begalinį žmonių laimės tobulėjimą". David Hume, didžiausis britų filosofas, keliais metais pirm Condorcet'o raštų pasirodymą, vienam savo didžiųjų raštų pasirinko pirmam puslapiui šituos Tacitaus žodžius: „Nedaug tėra amžių, kuriuose abudu galiva manyti, kad galiva pasirinkti ir pasakyti ką manova". Visame jo darbe matoma pastangų pabėgti nuo paveldėtų prietarų.

Gadynės galas atėjo netikėtai. Vieno pirmaeilio Europos krašto gyventojai sukilo prieš savo kulturingą, bet išdykusią ir nekompetentingą valdančiąją klasę. Anglai, nukirsdami vieną savo karalių ir išvydami antrą, parodė, kad karaliai privalo buti žmonių tarnai, bet ne valdytojai. Anglijos kolonistai Amerikoje parodė 1776 metais, kad bet kokia žmonių grupė gali buti laisva, jei tik turi noro ir gerą progą. 1789 m. ir sekančiais metais aštuonioliktasis amžius užsibaigė Prancuzijos Revoliucija ir Senojo Režimo žlugimu. „Žmogaus teisės" („rights of man") buvo anglų pasakis; „laisvė, brolybė ir lygybė" dar nesenai tebuvo įvesti į prancuzų mokslo žodynus ir į prancuzų literaturą žodžiai. Bet pirmieji Revoliucijos vadai tikėjo, kad jie vedė aštuonioliktojo amžiaus Apsišvietimą prie teisėtos užbaigos.

PRAMONĖS GADYNĖ.

Naujas Systemas. — Prekyba. — Mokslas. — Tarptautinė Valdžia.

Devynioliktojo amžiaus pradžioje žmonės didžiumoje gyveno taip, kaip kad gyveno jų prabočiai pirm tukstančio metų. Jų maistas ir drabužiai pareidavo iš artimiausių kaimynų, arba budavo gaminami namie. Norėdami keliauti, ar parduoti savo prekes toliau nuo savo namų, jie turėdavo keliauti sielių laivais arba arkliais. Ant vieškelių jie galėjo keliauti vežimuose; ant jurų jie plaukiodavo sieliniais laivais kelių šimtų tonų dydžio. Žmonių susisiekimas, jau pasidaręs svarbesnis, vis dar, bendrai imant, vargiai tebuvo greitesnis ir geresnis už susisiekimą senoje Romos imperijoje. 1830 m. po Kr. susisiekimo įmonės buvo beveik tokios pat, kai ir 1830 m. pr. Kr.

Penkių dešimtų metų laikotarpiu, maždaug tarp 1830 ir 1880 metų, prasidėjo nauja gadynė, kurioje visai pasikeitė žmonių santykiavimų pamatai. Atsirado gelžkeliai, atsirado dideli okeano garlaiviai. Telegrafas ir telefonas suteikė žmonėms tokius susisiekimo patogumus, apie kuriuos ankstybose civilizacijose niekas ir nesapnuodavo.

Permainos vyko laipsniškai. Bet 50-tų metų laikas apima tokį susisiekimo įmonių pasikeitimą, kad nieko panašaus dar nebuvo buvę.

Pirm paliesiant smulkmenas, reiktų suminėti bendrą tų permainų padarytą įtaką į santykiavimų istoriją. Pirmučiausia, įvairių kraštų ir įvairių kalbų žmonės vis labiau ir labiau priklausė nuo santykių su svetimšaliais. Pavyzdžiui, Manchesterio (Anglijoje) darbininkai gauna medvilnes nuo Pietų Amerikos gyventojų; išaustus iš jų audeklus jie parduoda Kinijos ir Indijos gyventojams. Prancuzijos ir Italijos gyventojai geria kavą, užauginta ir surinktą Brazilijos arba Rytų Indijos žmonių. Ir visų kraštų telegrafas teikia skubių žinių apie visą, kas tik atsitinka kituose kraštuose.

Toliaus, žmonių tarpusavio susisiekimo pastovumas ir tikrumas yra dabar daug didesnis, negu tai buvo praeityje. Praeityje, ligi šio laiko, žmonės galėjo išmirti badu, del nevykusio derliaus, nors netoli, už kokių penkių dešimtų mylių, galėjo buti pakankamai maisto. 1817 metais Lorraine gyventojai mirė iš bado, nors Bretanijoje, netoli nuo jų, buta apstaus kviečių perviršio. Toliaus, kai laivai buvo varomi tiktai vėjo, ir prekės ir laiškai ne kartą susivėluodavo mėnesių mėnesiais; beto, nebuvo jokios galimybės pranešti, kuomet jie tikrai atplauks. Dabar gi telegrafas ir radiografas kasdien praneša apie tai, kas įvyksta ant vandenyno ir visuose kraštuose; dabar net audros jurose ar potvyniai ant žemės retai tėra priežastimi laivų ir traukinių suvėlavimo.

Trečia, didelis iš vieno krašto į kitą kraštą gabenamų prekių kiekis taip jau patiekia daugybę permainų. Senovės laikais retai kas tegalėdavo gauti šiek tiek užsienių prekių, kurios del to ir budavo skaitomos prabangos dalykais; bet dabar laivai ir gelžkeliai jau nebe tiek gabena skanėstus ir auskarius, kaip javus, mėsą, anglis, žibalą. Taigi dabar didelė daugumą žmonių, gyvenančių „komercijos" kraštuose, gali gauti iš užsienių kasdienio savo darbo ir gyvenimo reikalams ir maisto ir medžiagos.

Toliau, visame pasaulyje visos tautos priklauso vienos nuo kitų. Pavyzdžiui, jei Indija negalėtų gauti sau tam tikrų prekių iš Vokietijos, tai ji neturėtų iš ko pirkti Anglijoje švelnių tekstilio dirbinių, tai ir Anglija negalėtų pirkti kviečių Jungtinėse Valstybėse, kurios negalėtų duoti darbo imigrantams iš Italijos, ir delei to Italijoje butų daug skurdo. Prekybos „tekėjimas" yra tarptautinis. Žinoma, jei Argentina perka sau prekes Vokietijoje, gali atrodyti, kad Anglija laimėtų finansiniu atžvilgiu, prašalindama vokiečius iš kelio ir pasiimdama sau Argentinos rinką ir pinigus; bet ne visados taip yra.

(Daugiau bus)

*) Sulygink tokią pat kritiką iš 1900 m., p. Dickinson'o **„Letters of John Chinaman"**.

**) Telford'o ir Macadam'o tų laikų kuriniai priklauso Anglijos istorijai, bet jie daug pastumėjo pirmyn Europos ir Amerikos kelių tiesimo klausimą devynioliktame amžiuje.

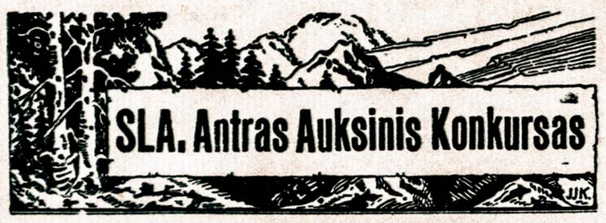

DIRBKIME SVARBŲ DARBĄ.

Gauni tikrai malonaus įspudžio skaitydamas SLA. Antrojo Auksinio Konkurso organizatorių pareiškimus. Kiek tuose pareiškimuose energijos, pasiryžimo ir pasišventimo matosi SLA. organizacijos reikalams, tai stačiai reikia tuomi tik pasigėrėti. Taipgi visuose tuose organizatorių pareiškimuose beveik visiškai nesimato, kad jie su tokiu sujudimu dirbtų delei pelno. Smagu žymėti tas faktas, kad musų darbštieji organizatoriai savo svarbaus darbo pagrindan deda savo draugų ir pažįstamų labą ir savo organizacijos bujojimą. Rodos kiekvienas gali suprasti, kad nei vienas darbo žmogus negali gyventi be apdraudos ir pašalpos ir be tokios organizacijos, kaip Susivienijimas Lietuvių Amerikoje. Ir kuomet musų organizatoriai svarbiausiai šituo tikslu dirba — kad pagelbėti Amerikos lietuviams apsirupinti jų nežinomą rytojų, tai jie užsipelno didelės garbės ir tas jų darbas yra juo brangesnis ir svarbesnis.

Vienok turime atsižvelgti ir į tą sąlygą, kad šio konkurso svarbiausiu tikslu yra pasirupinti musų organizacijos ateitimi. O kaip viso gyvenimo ateitis remiasi vien jaunomis jėgomis, nauja energija, taip ir SLA. ateitis remiasi musų priaugančia karta. Ant nelaimės Amerikos lietuvių jaunimas yra nutolęs nuo musų gyvenimo, todel sunku jo jaunomis jėgomis papildyti ir musų organizacijos eilės. Tačiau negalima ranka numoti ant musų jaunimo ir pasakyti, kad jau ant visados yra žuvęs musų gyvenimui. Beabejonės, dalis musų jaunimo gal jau ir neatitaisomai yra ištautėjusi, bet didelė didžiuma jo dar butų galima įtraukti į musų viešąjį gyvenimą, jei tik butų dedama tam atatinkamų pastangų. Nemaža pavizdžių tam turime ir ne vieną čionai gimusi ir augusi panelė darbuojasi SLA. kuopose. Pavizdžiu galima paimti kad ir musų 1-mos kuopos finansų sekretorę — p-lę *Stefaniją Macevičiutę,* kuri su visu atsidavimu dirba SLA. labui. O prie gerų norų ir didesnių pastangų iš senesniųjų SLA. narių pusės butų galima visose SLA. kuopose pritraukti prie darbo darbščios musų lietuvaitės, o kur pradėtų dirbti gražosios musų panelės, ten spiestųsi ir čionai augę jaunikaičiai.

Todel gerbiami SLA. darbuotojai — organizatoriai visi privalome atkreipti kuodidžiausios domės į čionai augusį jaunimą. Neužtenka prirašyti kad ir **didesnį skaitlių narių į S. L. A. Vaikų Skyrių,** bet kartu reikia dėti pastangų, kad tie jaunuoliai auklėtųsi SLA. ateities darbuotojais. Taigi reikia organizuoti atskiras SLA. jaunuolių kuopas po didžiųjų skyriaus kuopų globa ir reikia duoti jiems darbo, kad jie patys jau iš mažens pradėtų tvarkyti savo kuopos reikalus. Kad tos jaunuolių kuopos steigtų mokyklas ir lavintųsi lietuvių kalbos, kad rengtų pramogų vakarus. Tuomet jie auklėsis musų organizacijos ateities darbuotojais ir domėsis savo organizacijos reikalais, jos ateitimi. Jei tokius jaunuolius paliksime neveikiančiais nariais vien Vaikų Skyriuje, tai iš jų nieko naudingesnio nesusilauksime, negu kad iki šiol turėjome. Kol tėvai už tokius jaunuolius užmoka mokesnius, tol jie yra SLA. nariais. Bet kaip greitai jiems patiems priseina rupintis save palaikyti SLA. nariais, taip greitai ne vienas jų nustoja buti SLA. nariu. Nesa jie nepažįsta musų organizacijos tikslų, nieko apie ją nežino ir todel ja nesidomi.

Apart narių į Vaikų Skyrių, yra plati dirva S. L. A. tikslus skleisti ir tarpe suaugusio jaunimo. Jau šiandien Amerikos lietuviuose nėra tokios visuomenės organizacijos, tokio laikraščio, kurie nesirupintų musų jaunimo pritraukimu prie lietuvių viešojo gyvenimo. Ir aš esu tikras, kad jei dar galima grąžinti musų jaunimas prie lietuvių, tai pasekmingiausis tam budas — SLA., kuriant atskiras jaunimo kuopas. Reikia atminti, kad čionai augęs jaunimas jau nėra tokiais idealistais, kaip kad mes jauni buvome. Čionai pirmiausiai žiurima apčiuopiamos naudos bent kur prigulint. O Susivienijime kai kartas kiekvienas gali aiškiai matyti ir suprasti tą apčiuopiamą naudą, o su laiku, kuomet susiorganizuotų didesnis skaitlius jaunuolių kuopų, ta nauda butų dar didesnė ir beabejonės Susivienijime prigulintis jaunimas susilauktų to, ką jam duoda panašios amerikonų organizacijos.

Taigi reikia pasistengti kiekvienam SLA. nariui kiek galint pasidarbuoti šituo reikalu ir prie kiekvienos progos paaiškinti musų jaunimui ką jis gali pasiekti prigulėdamas prie SLA. Tuomet, neabejoju, ir jaunimas pradės kitaip žiurėti į musų organizaciją ir pradės kurtis jaunimo kuopos. Tuomet nereikės ir mums, senesniems SLA. nariams, skųstis delei musų organizacijos ateities, nes žinosime, kad jaunos jėgos auklėjasi Susivienijimui valdyti ir musų nuveiktiems darbams paveldėti. Todel pilnu pasiryžimu pabandykime suorganizuoti šio Antro Auksinio Konkurso metu kuodaugiausiai SLA. jaunimo kuopų ir taipgi vaikų kuopelių, nes tai yra vienatinis budas didesniam skaitliui jaunų jėgų pritraukti prie SLA. ir tas jėgas išauklėti busiančiais SLA. reikalų tvarkytojais — musų nuveiktų darbų paveldėtojais.

Viktoras Kamarauskas.
SLA. Vice-Prezidentas.

KONKURSO DARBUOTOJU PRANEŠIMAI

Vienas čikagietis Antro Auksinio Konkurso organizatorius rašo: „Turiu apgailestauti, kad „Tėvynės" Redakcija perstojo komentuoti konkurso darbuotojų pareiškimais. Dabar šis Konkurso Skyrius yra perdaug sausas ir nuobodus — beveik ištisa litanija tų pačių pareiškimų. Geriau butų mažiau pareiškimų dėti, bet prisegti prie kiekvieno Redakcijos komentarus, kas padaro pareiškimus gyvais ir norisi visi jie perskaityti. Jei Redakcija ir toliau laikysis nuo prisegimo savo vykusių komentarų, aš stačiai skelbiu streiką ir jokių pareiškimų Konkurso Skyriui nesiuntinėsiu."

Ot ir naujas streikas! Vienok užtikriname gerb. čikagietį, kad jis yra streiko laimėtoju ir mes jam nusileidžiame, pasižadėdami prisegti ir savo „trigrašį" prie darbuotojų pranešimų. Iki šiol nedarėme to vien todel, kad norėjosi kuogreičiausiai patalpinti visų konkurso darbuotojų pareiškimus, nes kiekvienas nori, kad kuogreičiausiai jo pareiškimas tilptų organe. Todel streikas jau užbaigtas ir laukiame pranešimų iš gerb. čikagiečio, o mes pasistengsime prie jų prisegti ilgokas uodegas.

1 kp., Edwarsdville, Pa., org. Petras Pajaujis rašo: „Tėmiju 'Tėvynėje', kad jau daug yra užsiregistravusių Antro Auksinio Konkurso organizatorių, bet manau, kad dar turite gana vietos. Taigi šiuomi ir aš užsiregistruoju kaipo antras organizatorius 1-mos kuopos ir turiu pranešti, kad iki šiam laikui mudviem su broliu J. **Burduliu** gerai sekėsi. Jau turim gerą skaitlių naujų narių prirašę prie SLA. ir dar daugiau turime pasižadėjusių prisirašyti. Dirbam išsijuosę!"

Gerai, gerai dirbkite broliai, nes ir konkursas tik tam skelbiamas, kad organizatoriai dirbtų netik išsijuosę, bet ir išsivilkę ir kepures pasidėję. Pasistengkite kuodaugiausiai jaunimo prirašyti prie SLA., kurio Edwarsdvilėje nestokuoja.

86 kp., Pittsburgh, Pa., org. D. Kviekus pareiškia: „Aš Antrame Auksiniam Konkurse dirbti nepatingėsiu ir manau turėti geras pasekmes. Jeigu sykį esu stojęs į konkursą amerikoniškos organizacijos — „Loyal Order of Moose lodge Nr. 46" ir pralenkiau visus konkursistus, nes daugiausiai narių prirašiau ir aukščiausią dovaną laimėjau, tai kodel nepasidarbuoti savo brangiai organizacijai — SLA. Naują narį prirašyti labai lengva, tik reikia pas draugą nueiti ir tinkamai perstatyti organizacijos tikslą ir jos naudingumą. Ir tokiu budu kiekvienas išmintingas žmogus prisirašys. O jeigu iš pirmo paaiškinimo nesuprastų organizacijos naudingumo, tai reikia ir kitą, ir trečią kartą pas tokį nueiti ir paaiškinti ir tuomet žmogus nebežinos kaip atsisakyti nuo prisirašymo. O kuomet pastos S. L. A. nariu, tuomet pats džiaugsis. Taigi organizatoriai, kurie stojame į konkursą, nepasiduokime viens kitam ir stengkimės viens kitą pralenkti, kad laimėjus didžiausį auksso šmotą ir šampiono garbę. O užvis didžiausia garbė ir nauda — daug naujų draugų įsigyti."

Oh boy! Tokis pareiškimas vertas tiek pinigų, kiek jis ilgas yra. Ir reikia pasakyti, kad brolis Kvietkus pats ant gero kelio stovi ir kitiems tą kelią rodo. Aišku, kad tik tas organizatorius geras pasekmes turės, kuris nepatingės dirbti ir prisilaikys čionai nurodomo plano.

S. L. A. REIKALAI

SLA. DEŠIMTO APSKRIČIO KUOPOMS.

Birželio 21 d., 10 val. ryte, Schlitzo Svetainėj, Kenosha, Wis., įvyks 10-to apskričio pusmetinis suvažiavimas — į jį kviečiamos visos kuopos. Kiekvienai kuopai yra parašyta atskirai pranešimo ir kvietimo laiškeliai ir tikiu jie yra gauti prieš kuopų susirinkimus ir kuopos išrinko atstovus. Išrinktieji kuopų atstovai kviečiami visi į laiką suvažiuoti. Suvažiavę aptarsime apskričio ir SLA. reikalus.

Prie to turiu pranešti žiniai visų kuopų narių, kad SLA. 10-to apskričio bendrai visų kuopų yra ruošiamas didelis su žaismių programu piknikas, kuris įvyks liepos 5 d., Midway Parke, Racine, Wis. Meldžiu kuopų ir visų narių ruoštis iš kalno prie to busiančio pikniko. Darykite planus, kad kuodaugiausiai sutraukus publikos. Darykite bandimus, bukit vikrųs, kad žaismių programe išeitumet laimėtojais. Kas neturi automobilių ir nenori gatvekariais važiuoti, labai yra patogu iš toliaus važiuoti su dideliu troku, jį tinkamai papuošus. Buriui važiuojant esti juokų, linksmumo ir mažos išlaidos. Vėliaus bus pranešta smulkmeniškai — tėmykite „Tėvynę".

M. Kasparaitis,
SLA. 10-to apskričio rašt.

SLA. 2 APSKR. IŠVAŽIAVIMAS SU LAIMĖJIMAIS.

SLA. antro apskričio metiniam suvažiavime nutarta surengti draugišką išvažiavimą su laimėjimais. Valdyba tuojaus pranešė visoms kuopoms apie tai ir jų prašė prisidėti su dovanomis, bet reikia pasakyti, kad kuopos mažokai į tai kreipė domės. 89 kuopa, S. Chicago, buvo vienintėlė, kuri susirupino tuo klausimu. Kadangi jinai finansiniai silpna, tai aukų parinko — surinko 14 dolerių. Po penkis dolerius aukavo Pr. Ščebavičius ir J. Josaitis; po du dol. — Feliksas Klasas ir P. Čeknis. Reikia pripažinti, kad 89 kuopos nariai atliko didelį darbą.

Burnsidės kuopos narės taipgi prisidėjo prie 2-ro apskr. leidžiamų serijų. Drgė. A. Muralienė aukavo gesinį prosą, o drgė. Romanienė — rankų darbo kepurę ir karolius.

Kitas dovanas surinko komiteto nariai. Drg. Lietuvninkas gavo dvi geras dovanas nuo savo pažįstamų biznierių. A. R. Junievich, 3317 So. Halsted St., aukavo „Shaving set" 6 dol. vertės, o Bridgeport Furniture Co. aukavo lempą vertės 15 dol. Drg. P. V. Žalpis aukavo auksinę plunksną ir antras apskritys — $15 auksu.

Išvažiavimas įvyks nedėlioj, 3 d. rugpiučio, 1925 m., Beverly Hills miške, Ashland ir Western ir 89 gatvių. Visos kuopos priklausančios prie 2-ro apskričio, pasirupinkite dalyvauti, nes bus puikus programas ir linksmai laiką galėsime praleisti.

Kuopų Atydai.

Kiekviena SLA. kuopa, priklausanti prie 2-ro apskričio, privalo rupintis, kad kuodaugiausia išplatinus serijų. Serijos nėra sunku platinti, nes turi daug dovanų ir del SLA. bus daug naudos. Ant antros serijų pusės telpa trumpa agitacija, aiškinanti, kas tai yra SLA. ir jo visas stovis, o kita, tai trečia dalis nuo likusio pelno skiriama Našlių ir Našlaičių Fondan. Kuopos bei platintojai gaus 15-tą nuošimtį nuo parduotų serijų.

Kurios kuopos neturi serijų, pasistengkite gauti pas 2-ro apskr. komitetą: P. V. Žalpis, 3116 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Komitetas.

IŠ SLA. 2-ro APSKRIČIO KUOPŲ DARBUOTĖS.

SLA. 125-tos kp. organizatorius D. Rimša iš Melrose Park, Ill., praneša jau turįs apie pusę tuzino naujų narių. Skaitlinė nedidelė, bet palyginus su lietuvių abelna skaitline gyvenančių Melrose Parke, tai pasekmės yra geros.

139-tos kp. organizatorius M. Užunaris iš Roselando sako, kad neblogai sekasi. Jaunuolių į vaikų skyrių jau turįs virš tuzino.

36-tos kp. organizatorius A. S. Bradčiulis tai „bytina" visus. Nėra abejonės, kad jis pateks į pirmąją eilę Antrojo Auksinio Konkurso dalyvių, kaip kad stovėjo pirmoje eilėje prie dovanų pirmojo auksinio konkurso.

Nuo kitų kuopų organizatorių nors nesigirdi pasekmių, bet galima pastebėti, kad darbuojasi rimtai.

Melsčiau visų 2-ro apskričio kuopų organizatorių ir SLA. bendradarbių, rašinėti žinutes į vietinius laikraščius iš kuopų veikimo, taipgi ir iš abelno žmonių gyvenimo nuotikių, kaip tai: nelaimingas atsitikimas, kuris paliečia žmones visai nepriklausančius jokiai pašalpiniai arba apsaugos organizacijai, taipgi ir apie priklausančius prie organizacijų. Toki aprašinėjimai gali buti naudingi nepriklausantiems prie SLA. kaipo pastaba, kad yra butinas reikalas kiekvienam prigulėti prie apsaugos ir pašalpos organizacijų. Taipgi tuo pačiu kartu galima vesti ir tiesioginė agitacija už prigulėjimą prie Sus. Liet. Amerikoje.

Jeigu kurie nenorite rašyti tiesiai į laikraštį, arba manote, kad jusų raštą gali netalpinti delei blogos rašybos ar kitokių kliučių, tai tokį raštą galite prisiųsti man ir bus galima sunaudoti. Kurie nedalyvavote 2-ro apskr. organizatorių suvažiavime, tai tiems nėra žinomas šitas dalykas. Bet kurie dalyvavote ir svarstėte, kad yra tas reikalinga, tai dar kartą kviečiu gerbiamieji pradėkime darbą, neatidėliokime ant toliaus, nes dabar yra tas laikas, kuomet mes privalome padirbėti kiekvienas sulig savo išgalės Susiv. Liet. Amerikoje labui.

J. M. Gelgaudas,
SLA. 2-ro apskr. org.,
4422 S. Artesian Ave.,
Chicago, Ill.

IŠ SLA. KUOPŲ DARBUOTĖS.

226 kp., Chicago, Ill.

Birželio 7 d. įvyko pusmetinis kuopos susirinkimas, 9-tą val. išryto. Narių dalyvavo geras skaitlius; šis susirinkimas buvo garsinamas vietinėje spaudoje. Visi organizacijos reikalai sklandžiai ėjo, kaip ir paprastai pas mus eina. Raportai komisijų išklausyti ir priimti. Bet 2-ro apskričio raportas buvo kiek karštesnis.

Kada musų kuopa per savo delegatus įteikė 2-am apskričio suvažiavimui du įnešimu:

1) Kad p. Bacevičius vietoje butų išrinktas kitas sekr., nes jis nebuvo nuo savo kuopos įgaliotas 1925 metams (čia politikieriai turi pasidarę 2-ro apskr. tokią konstituciją, kur leidžiama, sykį buvusiam valdyboje, kandidatuoti ir kandidatuoti į apskr. valdybą, kad ir kuopą atstovauti neišrinktas).

2) Kad butų atšauktas 2-ro apskr. metinio suvažiavimo sausio mėnesio tarimas, kuriuomi verčiama kuopos remti pašalines vaikų draugijėles SLA. kuopų lėšomis, kas, žinoma, yra priešinga musų organizacijai ir prie to sukelia kuopose daug lermo ir triukšmų.

Taigi delegatai raportuodami aiškiai pasakė, kaip 2-ro apskr. valdyba ir jų pritarėjai netik nesvarstė musų kuopos įnešimų, kurie buvo raštiškai paduoti, bet ir pats pirm. p. Petronis pasakė, kad be svarstymo turi buti atmesti. Musų delegatai prašė balso, bet buvo veltus reikalavimas, tik kujaliu daužė ir daužė stalą p. Petronis, kaip koks carukas. Na, ką turi veikti tokiame atsitikime kuopos delegatai? Kitos išeities ir nebuvo, kaip pareikšti, jog mes esame priversti apleisti 2-ro apskr. suvažiavimą.

Kadangi Dr. Montvidas už kitus tą pareiškė, tai daug delegatų sukilo ir eina lauk. Viešpatie, kokia scena pasidarė! Nearmoniški balsai iš bolševikų pusės pasigirdo: žviegimas, užimas, baubimas ir tt., kas darė didelę gėdą niekam kitam, kaip jiems patiems.

Apleidę 2-ro apskr. suvažiavimą atstovai išrinko laikinąją 2-ro apskr. komisiją, kuri turės pareikšti Centrui ir kuopoms apie šį nuotikį. Laikinoji komisija susidedanti šiaip: Dr. Montvidas pirm. ir Ksv. J. Semaška rašt. Dalyvavo trijų kuopų atstovai: 226, 289 ir 185 kp., kurie ir įsteigė šią komisiją.

Tokį aiškų ir platų raportą delegatai suteikė kuopos susirinkimui, kuris raportą priėmė trimi ketvirtdaliais balsų dauguma. Taipgi nutarta atsitraukti iš 2-ro apskričio ir įgaliota tie patys atstovai, išėmus tik p. M., kuris pritarė visam nachališkumui apskrityje, kurie turi veikti pradėtąjį darbą ir darbuotis labui SLA. organizacijos.

Musų kuopoje bolševikų randasi vos keli — kai kada 1, 2, 8 figuruoja balsavime. Tuose ginčuose apie SLA. 2-rą apskr. musų kp. vienas atstovas p. M. tapo kuopos suspenduotas šešiems mėnesiams, atimant balsą ir sykiu prašalintas iš vicepirm. vietos. Tai vis pasekmės 2-ro apskr. „geros" darbuotės.

Ši kuopa turi rimtų ir gerų darbuotojų, kurie taip veikia, kaip tikriems SLA. nariams privaloma veikti. Jeigu visos kuopos taip rimtai į dalykus žiurėtų, tai tokių makamalienių apskričiuose nebutų ir neneštų suirutės į musų organizaciją.

Senas narys.

14 kp., Cleveland, O.

Musų kuopos susirinkimas įvyko ketvirtadienio vakare, birž. 4 d., š. m. Šaukta vardai valdybos, iš kurių nesirado iždininko ir 3-jų kontrolės komisijos narių. Minėti kontrolės komisijos nariai turėtų tankiau ateiti į susirinkimą, nes kiti valdybos nariai jų nelenkia.

Svarstyta kuopos bėganti reikalai ir paskiaus priimta raportas pikniko komisijos, kuri pranešė susirinkimui, kad jau yra paimtas Pearl Rd. Garden's daržas ant 16 d. rugpiučio, š. m. Ta pati komisija tapo palikta veikti ir ant toliaus ir įstruktyta pagaminti šiokį tokį planą pikniko programui, del ateinančio susirinkimo.

Ligonių komisija raportavo apie 3 sergančius narius.

Prisirašė prie SLA. 14 kp. 3 nauji nariai, kurie yra: O. Tamošiuniutė, J. Milmonas ir F. Kunitskas. Persikėlė iš kitų kuopų sekanti: A. Rudzinskas iš 198 kp., Akron, O. ir J. Gražuliavičia iš 213 kp., Pursglove, W. Va.

V. P. Banionis, finansų raštininkas, pranešė, kad musų narys J. Černius gaus po 5 dol. mėnesiui iš Našlių ir Našlaičių Fondo. Taipgi pranešė, kad geg. 22 d., š. m., pasimirė musų draugas ir narys P. Morkunas, kuris neturėdamas giminių tapo palaidotas kitą dieną. Nesuspėta nupirkti jam gėlių vainikas sulig tarimo, bet kuopa nutarė pridėti atlikusius pinigus prie pastatymo jam tinkamo paminklo, kurį jo draugai ir pažįstami jam rengia. Lai buna jam lengva šioj svetima žemelė!

Valdyba raportavo, kad darbas organizavime jaunuolių kuopos eina labai iš valios, nes ligi šioliai prirašėm tik 5 kandidatus, bet varymas darbo eina tolyn ir tas palikta ant toliaus veikti.

Nesant nieko svarbesnio susirinkimas tapo uždarytas 9 val. v. ir nariai išsiskyrstė geriausiame upe.

F. J. Žuris,
korespondentas

135 kp., Philadelphia, Pa.

Tulas laikas atgal „Tėvynėj" buvo rašyta, kad SLA. 135 kp. yra nutariusi atėjus šiltai vasarai surengti kuopos naudai pikniką. Taigi piknikas įvyks birželio 21 d., š. m., Philadelphijos lietuviams gerai žinomoj vietoj — p. L. Guavičiaus sodne.

Šis piknikas bus įvairus, kad dar tokio pikniko čia nėra buvę. Bus įvairių žaislų, atsižimėjusiems žailsluose bus duodamos dovanos, vyrams, moterims ir vaikams. Taipgi bus gera orkestra ir gros lietuviškus ir amerikoniškus šokius. Taip, kad atsilankę į šį pikniką, ant tyro oro, galės kiekvienas puikiai pasišokti, tyru oru pakvėpuoti, įvairių žaislų pamatyti ir juose dalyvauti.

Taigi prašoma kitų gerb. kuopų, kliubų, bei draugijų čia paminėtoj dienoj nerengti piknikų bei išvažiavimų, o atsilankyti į SLA. 135 kp. rengiamą gražų pikniką.

Varde rengėjų — A. T.

124 kp., Hartford, Conn.

Balandžio mėnesio musų kuopos susirinkimas papuolė Velykų dieną, tai ir narių susirinkime nedaug dalyvavo. Net ir kuopos pirmininkas ir vice pirmininkas susirinkime nepasirodė, nei žinios nedavė, tad susirinkimą atidarė kuopos sekretorius B. Vedeikis ir tos dienas pirmininku išrinktas org. T. Valkevičius.

Apsvarsčius visus kuopos reikalus, tapo perskaitytas laiškas nuo vietos Lietuvių Amerikos Piliečių Kliubo, kuriuomi buvo kviečiama ir musų kuopa prisidėti prie rengiamo protesto prieš Lietuvos valdžią. Laiškas sukėlė aštrų pasipriešinimą iš nekurių narių,

nes jis netaip skamba. kaip Piliečių Kliubo nutarimas padarytas; nutarta protestuoti ne prieš Lietuvos valdžią, bet prieš jos žiaurius žygius nekuriuose įvykiuose. Po išaiškinimui šio nesusipratimo, išrinkta du atstovai ištirti ir persitikrinti kame dalykas šituo reikalu. Į atstovus pateko T. Valkevičius ir B. Vedeikis.

Gegužės 10 d. kuopos susirinkime jau atsilankė kuopos vice pirmininkas P. Galeckas ir atidarė susirinkimą, vienok jisai nepasiaiškino kodel nedalyvavo pereitame susirinkime, nors protokole tas skambėjo. Iš eilės prieita prie komisijų raportų ir čionai išdavė raportą T. Valkevičius kaslink rengiamo protesto mitingo. Jis pareiškė, kad jau buvo susirinkę atstovai net nuo šešių draugijų bei kuopų, bet reikalas eina gana sunkiai ir susirinkimas ko tik neišjręs. Mat čionai dalyvauja ir tokių atstovų ir nuo tokių draugijų, kurie niekuomet nesirupino Lietuvos reikalais ir jie Lietuvos niekuomet nerėmė ir tik ardė darbus del Lietuvos ir ją visaip niekino. Taigi ir šiame mažam dalyke sunku su jais susitaikyti ir net yra nutarta sušaukti Hartfordo lietuvių visuotiną viešą susirinkimą, kuriame turės buti ir aukos renkamos lėšų padengimui ir jei liks pelno, tai jie reikalauja pusės, jei reikės pridėti, tai draugijos sudės.

Išklausius šitokio atstovo raporto, pakilo karšti ginčai ir vieni nariai reikalavo, kad kuopos atstovai butų atšaukti ir iš kuopos iždo neduoti nei cento tiems reikalams, o kiti spyrėsi, kad kuopa dalyvautų ir duotų pinigų kiek tik reikės. Ir tuose ginčuose nariai taip toli nuėjo, kad nekurie net kiaulėmis pradėjo koliotis. Toki dalykai kuopos gyvenime neina organizacijai į sveikatą ir ateityje kuopai reikėtų laikytis nuošaliai tokios politikos, kuri kelia kuopoje vaidus ir suirutes. Taipgi ir kuopos organizatorius T. Valkevičius pareiškė, kad daugiau niekas nedrįstų lįsti į kuopą su tokiomis politikomis.

Toliaus buvo skaitytas laiškas nuo Lietuvių Amerikos Piliečių Kliubo, kuriuomi kuopa kviečiama oficialiai dalyvauti minimo Kliubo 25 metų sukaktuvių apvaikščiojime, kuris įvyko birželio 14 d., Hartfordo Draugijų Sąryšio darže. Užkvietimas vienbalsiai priimtas ir nutarta dalyvauti tame apvaikščiojime. Kadangi tą dieną pripuolė ir kuopos susirinkimas, tad nutarta susirinkimas pradėti viena valanda ankščiau ir reikalus greitai atlikus visiems dalyvauti minimam apvaikščiojime.

124 kuopos narys.

---

136 kp., Cleveland, Ohio.

Įvyko kuopos mėnesinis susirinkimas gegužės 6 d., Lietuvių Salėje, kuris buvo gana trumpas, bet svarbus ir pasekmingas, nes daug narių atsilankė ir daugelis užsimokėjo užvilktas mokestis. Sekreetorius pranešė, kad šis susirinkimas yra pirmas šiemet savo skaitlingumu ir finansinėmis įeigomis. Gal gi ir musų kuopos nariai pradės išbusti iš apsileidimo ir lankysis į susirinkimus, kurie yra labai rambūs prie veikimo SLA. labui. Jie patys priguli prie SLA. ir tuomi džiaugiasi, bet kitus savo draugus ir pažįstamus pakalbinti prisirašyti prie organizacijos jie nesirupina. Vienok pasitaikius progai pereitame susirinkime pavyko įkalbėti, kad reikia išrinkti organizatorius ir musų kuopai dalyvauti Antrame Auksiniam Konkurse. Taipgi išrinktas naujas kuopos korespondentas.

Šiame susirinkime prisirašė pora naujų narių prie kuopos. Taipgi organizatorius kvietė narius pagelbėti jam darbuotis prirašinėjime naujų narių nors šio konkurso metu. Toliaus organizatorius pranešė, kad jis jau turi prirašęs apie pusę tuzino naujų narių ir kaip greitai išgalės pristatyti prie daktaro visas reikalas su jais bųs užbaigtas.

Ant galo vienas narys pranešė, kad tulas aplikantas organizatoriaus prirašytas ir pinigai nuo jo jau priimti, tačiau jis negali buti priimtas į musų 136 kuopą nariu, tad nutarta minėtam aplikantui sugrąžinti jo įmokėti pinigai ir jo į kuopą nepriimti.

Kp. korespondentas.

PRANEŠIMAS SLA. KUOPOMS.

Šiuomi noriu pranešti Tamaqua, Pa., apylinkės SLA. kuopoms ir jų finansų raštininkams, kad kaip buvo išsiuntinėti SLA. 204 kp., Tamaqua, Pa., vardu tikietai delei laimėjimo, kurio pelnas yra skiriamas sušelpimui sergančio musų kuopos nario Juozo Matlausko, tai daugumas kuopų išpardavė tikietus ir sugrąžino tikietų stubsus ir pinigus, o nekurios kuopos sugrąžino knygutes, tai toms kuopoms tariu širdingą ačiu! Bet dar yra kelios kuopos, kurios nieko negrąžino ir nežinome kaip tenai yra su tikietais, kas ir suvėlavo musų laimėjimo nustatytą dieną — gegužės 30 d. Tai dabar laimėjimas yra atidėtas iki liepos 4 dienos, tai kurios kuopos dar nesugrąžinote tikietų ir pinigų, malonėkite tatai nevilkinant padaryti — kuogreičiausiai viską grąžinti žemiau telpančiu adresu.

Adol. Kraipavičius,
SLA. 204 kp. prot. sekr.,
243 Spruce St., Tamaqua, Pa.

PRANEŠIMAS SLA. 109 KUOPOS NARIAMS.

Šiuomi pranešu SLA. 109 kuopos narių žiniai, kad iki kol aš sugrįšiu iš Lietuvos, visais reikalais, kurie priguli kuopos finansų sekretoriaus pareigoms, malonėkite kreiptis prie kuopos nario V. Lenkausko, 946 W. 59-th St., Tel. Normal 3799, Chicago, Ill.

B. Lenkauskas,
SLA. 109 kp. fin. sekr.

NAUJOS KUOPŲ VALDYBOS.

6 kp., Plymouth, Pa.

J. Radzevičius — pirm., M. Zaleckas — vice pirm., J. Katilius — fin. sekr., J. Staskevičius — prot. sekr., Aug. Stravinskas — iždininkas.

---

77 kp., Rockford, Ill.

P. A. Deltuva — pirm., A. Andrijauskas — vice pirm., P. G. Aleksynas — prot. sekr., Al. Savickas — fin. sekr., K. Petkevičius —ižd., J. Usas —ižd. glob., P. Kutra — org., Dr. Wm. J. O'Donnell — daktaras kvotėjas.

KAMGI MELUOTI MELUOTI!

„Tėvynės" N. 23 p. J. Švitra, aprašydamas SLA. 2-ro apskričio konferenciją, daug neteisybės prirašo. Pirma neteisybė, tai kad konferencija skilo. Iš konferencijos išėjo tik keli delegatai, nedaugiau 10, gi viso buvo delegatų 94. Bet į tai, beabejonės, atsakys pati apskričio valdyba. Aš čia noriu pataisyti tik tą vietą, kuri liečia mane ypatiškai. J. Švitra rašo:

„Pasilikę svetainėj ADP. politikieriai visai nesmagiai jautėsi. Vienas jų lyderis, V. Andrulis, drebėdamas išmetinėjo, kad, girdi, mes klaidą padarėm, uidami ir raumodami, taipgi klaidą padarė pirmininkas, griežtai neleisdamas northsidiečiams pasiaiškinti. Bet dabar jau, girdi, pervėlu tą klaidą atsitaisyti..."

Čia pasakyta du negražųs melai. Pirmas, pasiliko nevieni ADP. politikieriai. Pasiliko virš 80 delegatų, kurių tarpe vargiai buvo 20 ADP. narių. Argi tautininkai V. F. Andriulis, Misevičius, Deveikis taipjau yra „ADP. politikieriai"? O tokių kaip jie buvo daug. Antras, Švitra pasirenka sau patinkamus žodžius ir primeta man, buk aš tai sakęs. Tiesiog negražu ir nedora taip elgtis. Aš nieko nepanašaus neesu sakęs, ką Švitra cituoja. Buvo šitaip: Kuomet pp. Misevičius, Ukelis ir dar vienas kitas delegatas išsireiškė, kad nereikėjo švilpti ir delnais ploti, kuomet tuli 226 kp. delegatai rėkė, aš gavęs balsą šitaip sakiau: „Aš neplojau nėgi giriu plojimą. Bet kiekvienam čia aišku, jog tie delegatai atvyko triukšmuoti konferenciją. Juk net dviejuose (17 ir 18) „Varpo" numeriuose buvo viešai raginama tula dalis delegatų prisirengti šturmuoti šią konferenciją. Ir jie tai darė. Jie pasiulė įnešimą, kuris sulig apskričio konstitucijos, nepriimtinas. Bet kad parodyti visiems delegatams, kokie jie užsispyrėliai, ir kad galutinai jų tikslai išeitų aikštėn, aš pasiuliau įnešimą, paimti apkalbėjimui tą jų neva rezoliuciją. Betgi pats p. Misevičius pašaukė pirm. prie tvarkos, patardamas nepriimti priešingų konstitucijai įnešimų, kaip tas 226 kp. įnešimas, pokuriuo dargi pasirašo ne visa kuopos valdyba, o vien raštininkas."

Virš 80 delegatų ir keli desėtkai svečių girdėjo, kad šitaip kalbėjau, o ne tai, ką Švitra cituoja.

Labai negražu klastuoti kalbas, kad pasidaryti sau argumentų. Taipgi negražu, organizacijai blėdinga užimti organe „Tėvynėj" tiek vietos neteisingiems aprašymams savo organizacijos darbuotės ir niekinimui sau nepatinkamų asmenų. Jei p. Švitrai ir kitiems jo kolegoms netinka vienas ar kitas žygis SLA. 2-ro apskričio darbuotėj, vietoj eikvojimo laiko, brangios organe vietos ir niekinimo kitų žmonių, jie turi imtis darbo ir parodyti pavyzdžius, kaip geriau galima veikti. Bet to pas juos nėra. Jie nori vien piktumu ir neteisingais įtarinėjimais pasmerkti sau netinkamų pažiurų žmones.

Kad tos pastangos prieš S. L. A. antrą apskritį yra žalingos, tai parodė ir SLA. 36 kp. — ta didelė ir pavyzdinga kuopa, savo susirinkime birželio 3 d., dviem trečdaliais balsų atmetė įnešimą išstoti iš apskričio. Ir tai padarė, nors atsimetimo šalininkai gerai organizavosi, „Naujienose" gvoltu šaukė „šluoti bolševikus" ir kai kurie jų, per metus nerodę akių susirinkimuose, buvo atėję į šį susirinkimą, kad balsuoti už atsimetimą.

Man gaila, kad tenka užimti „Tėvynėj" vieta šiems ginčams. Bet juk negalima nutylėti, kuomet daroma melagingi priekaištai. Geriausia butų, kad tokie koresp., kuriems rupi ne tai, kad teisingai painformuoti SLA. narius apie organizacijos darbuotę, o tik išniekinti sau netinkamus asmenis ir sroves, nekankintų savęs ir skaitytojų savo raštais.

V. Andrulis.

Teisingai užtarnauta pagarba nepalieka vietos jokioms abejonėms.

° * °

Užsidegęs meilužis tegul nepamiršta, kad vienam žmogui lengviau ir pigiau gyventi, negu dviem.

A. + A. Antanas Staniulis

A. a. **Antanas Staniulis,** elektras, narys ir finansų sekretorius SLA. 36 kp., Chicago, Ill., susirgo 17 dieną gegužės šių metų ir mirė po šešių valandų sirgimo, tai yra tą pat dieną 10:45 valandą nakty.

Velionis Antanas gimė Lietuvoje, Naujam Griškabudy (kuris randasi tarpe Rigyškių ir Bliuviškių kaimų), Griškabudžio valsčias, Šakių apskrįties. Mirė sulaukęs vos 52 metų amžiaus. Budamas 18 metų apleido Lietuvą ir išvažiavo Anglijon, kur gyveno 12 metų. Tenai begyvendamas susipažino su savo mylima ONUTE Staniuliene, po tėvais Pavalkiute, iš Pentiškių kaimo, Griškabudžio valsčiaus, Šakių aps. Jiedu išgyveno savo ramiu gyvenimu 29 metus ir jų gyvenimas buvo labai pavyzdingas — didžiausios meilės ir sutikimo lydimas.

Staniuliai pagyvenę Anglijoje 12 metų, nutarė važiuoti į laisvesnę šalį — Ameriką ir 1902 metais jie atvažiavo į Jung. Valstijas, atsiveždami dvi dukreles: Salomiją ir Bronę. Pagyvenę keletą metų susilaukė dar vieną dukrelę — Stelą. Taip malonaus gyvenimo Staniuliai praleido 22 metu Jung. Valstijose.

Staniuliai yra žinomi kaipo pavizdingi tėvai. Jiedu išauklėjo savo dukteris, suteikdami joms geresnį mokslą, negu jiedu jauni budami patys turėjo. Juodviejų dukters yra žinomos kaipo daininingės, ypatingai Salomija (Čerienė po vyrui) ir Stela pasižymėjo savo švelniais balseliais netik koncertuose svetainėse, bet ir Radio Stotyje KYW Chicagoje. Taipgi Staniulių dukterys yra žinomos kaipo BIRUTIETĖS, nes jos visos dalyvauja BIRUTĖS CHORE nuo pat mažų dienų. Bus neprošalį priminti, kad Staniuliutės, nors čia Amerikoje lankė vidurines mokyklas visos trys, bet jos visos pažįsta lietuvių kalbą ir labai gražiai ja kalba. Tai, sakau, puikus pavyzdis musų lietuviams chicagiečiams iš Staniulių gyvenimo!

Velionis buvo laisvų pažiurų ir skaitė progresyvius laikraščius ir knygas ir mylėjo apšvietą. Buvo visiems draugiškas ir visų mylimas žmogus. Prigulėjo prie progresyvių organizacijų. Be to velionis Antanas atvažiavęs į Ameriką suorganizavo Lietuvių Neprigulmingą Kliubą, kuris buvo žinomas kaipo „Suvalskinių Kliubas" ir kuriame jis daug dirbo, sekretoriaudamas per daug metų ir kuriame jis apsirgo paskutinį sykį susirinkime. Jis apsirgo bekalbėdamas ir vėliaus kliubiečiai pastebėjo, kad Antano veidas persimainė, tuojaus parvežė namo, pašaukė gydytoją, bet tas nieko negalėjo pagelbėti ir po šešių valandų mirė.

Velionis Antanas buvo nuoširdus veikėjas SLA. 36 kp. Turbut nevisi žino ant kiek velionis Antanas yra gero padaręs del 36-tos kp. Todel aš manau, kad bus geras pavyzdis kitiems apie tai žinoti. Antanas sekretoriavo viršminėtoj kuopoj apie šešis metus. Reikia pasakyti, kad 36-ta kp. turi apie 500 narių, kurioje yra daug inteligentijos ir šiaip biznierių, todel jie nevisada ateidavo į susirinkimus ir kartais visai užmiršdavo, kad jie yra SLA. nariais. Be to ir paprastų darbininkų mažai atsilankydavo į susirinkimus, tai paprastai jie atnešdavo Antanui pinigus į namus. Tas, beabejo, darydavo daug kliučių, nes žmonės atnešdavo pinigus kada jiems papuldavo ir žinoma nežiurėdavo ar Antanas turi laiko ar ne. Bet Antanas buvo ant tiek pasišventęs SLA. labui, kad jis niekam neatsakydavo, kad neturi laiko, nežiurint kad jis turėjo apie 350 tokių narių, kurie taip mokėdavo. Bet tai dar ne viskas. Daug tokių biznierių ir profesionalų yra, kurie visai neatnešdavo duoklių, tai velionis Antanas pasiųsdavo vieną iš sa dukrelių pas tokius žmones paraginti, kad jie užsimokėtų savo duokles. O šitokių atsitikimų budavo gana daug. Aš sykį paklausiau velionio Antano: „Ar ne perdaug darbo pačiam rinkti duokles kiekvieną mėnesį tokiu budu?" Jis atsakė: „Tai žinai, įsipyksta siuntinėti mergaitę paprašyti duoklių ir jie mano, kad jie man loską daro, kad užsimoka. žinai, kad nereikalausi iš jų, tai jie ir nemokės. O tokių narių jau but išbraukta gal apie kokį šimtą del neužsimokėjimo". Taipgi apie metai laiko atgal velionį Antaną buvo apvogę apie ant $200, o tie pinigai buvo sumokėti SLA. narių, bet Antanas, nors ir neturtingas budamas, iš savo kišianiaus užmokėjo. Tai, sakau, kad Antano mirtis yra smugis SLA. 36-tai kp. Reikia neužmiršti, kad 36-ta kp. yra maždaug politikos lizdas, kurioje nemažai triukšmo yra keliama per susirinkimus tarp politikierių. Bet Antanas niekuomet nepaisė kas butų kokių pažvalgų, jis visus lygiai užjautė kaipo narius 36-tos kp. Jis nepaisė kas kokią mintį turėjo arba įsitikinimus, jis visiems lygiai patarnavo. Tai buvo pavyzdingas SLA. veikėjas!

Velionis Antanas buvo užaugęs Lietuvoj ir kaip visi, taip ir jis, gavo mažai mokslo. Bet jis nepasiliko be mokslo kaip kad daugumas; jis stengėsi mokytis kiek galėdamas, kad galėjus užsidirbti kiek geresnį gyvenimą. Velionis Antanas, atvažiavęs į J. V., pradėjo dirbti elektros stoty, tai yra apie 22 metai atgal, kaipo paprastas darbininkas. Bet jis, matydamas, kad jam bus sunku ką geresnio pasiekti be mokslo, pradėjo mokytis už operuotoją elektros stotyje. Jo didelės pastangos jam davė galimybės atsiekti savo tikslą. Vėliaus jis gavo savo mylimą darbą, nors tais laikais iš lietuvių mažai kas galėjo užimti tokią atsakomingą vietą. Velionis Antanas mokinosi ilgus laikus iš knygų, vėliaus jis lankė EDISONO INSTITUTĄ, žinomą kaipo „Central Station Institute", kurį jis užbaigė savo šakoj mokslo kaipo „Chief Operator" ir kiek vėliaus Antanas buvo pakviestas užimti vietą „Chief Operator" Commonwealth Edison Co. generatorių stotyje numeryje dešimtam. Reikia pasakyti, kad tais laikais ta stotis buvo viena iš didžiųjų, tai yra apie 8 ar 9 metai atgal. Velionis Antanas dirbo kokį laiką savo mylimą darbą kaipo vyriausis operatorius, bet vėliaus jis vėl sugrįžo dirbti naktims, nes mylėjo dirbti naktimis, kadangi jo naktinis darbas budavo nuo 12 val. naktį iki 8 val. ryto, tai jis budavo liuosas dienomis. Nežiurint to, kad jis sugrįžo ant naktų, bet jam algą mokėjo tą pačią, kurią jis gavo dienomis dirbdamas vyriausiu operatorium. Velionis išdirbo Com. Edison Co. 21 metus. Jis buvo mylimas, kaipo ištikimas darbininkas ir turėjo didelį pasitikėjimą nuo kompanijos už savo gabumą!

Jis turėjo titulą kaipo Elektras. Ant kiek C. Edison kompanijos rekordai parodo, kad jis nėra išlikęs vienos dienos per 21 metus. Nebereikalo ir tą vakarą prieš jo mirtį, kuomet pranešė, kad jis labai serga, Edisono inžinieriai nenorėjo tikėti, kad jis sirgtų.

Velionis Antanas paliko didžiausiam nuliudime savo mylimą moterį Oną, tris dukteris, Salomiją, Bronę, Stelą ir savo mylimą žentą — Dr. Čerį ir du broliu — Joną ir Simijoną ir seserį Marcelę Lietuvoje. Taipgi daug giminių ir pažįstamų.

Velionio Antano laidotuvės įvyko 20 dieną gegužės šių metų. Laidotuvėse dalyvavo labai daug žmonių, o į Tautiškas Kapines lydėjo apie šimtas automobilių. Prakalbas sakė iš namų leidžiant stud. B. Simokaitis, o ant kapų buvo trys kalbėtojai: Adv. Gugis, Dr. Biežis ir Andriulis. Visi kalbėtojai išreiškė didžiausios užjautos del velionio Antano ir jo šeimynos.

Bus neprošalį priminti, kad Comm. Edison Kompanijos dalyvavo apie 24 inžinieriai velionio Antano laidotuvėse. Taipgi buvo sudėta daugybė vainikų ant velionio kapo. Tarp daugybės vainikų ir 36-tos kp. gėlių knyga buvo padėta ant kapo.

Lai bus mylimam musų Draugui lengva šios šalies žemelė, o likusiems didžiausia užuojauta ir suraminimas.. IL-SĖKIS RAMIAI ANTANAI!

Stud. B. Simokaitis.

P. S. Man teko patėmyti „Laisvėje" (nepanemu kokiam numeryje), kad butent velionis Antanas „labai neapkentė tautininkų ir socialistų, kuomet jie užpuldinėdavo komunistus". Maž-daug taip, jeigu aš gerai atmenu „Laisvėje" pasakyta.

Vardan teisybės ir velionio Antano sąžiningumo, aš noriu pasakyti, kad ta virš minėta žinia yra melaginga. Nes aš velionį Antaną labai gerai pažinojau ypatiškai ir žinau, kad jis buvo grynai bepartyvis žmogus ir jo gerą vardą negražu šmeišti politiniams išrokavimams. Yra faktas, kad velionis Antanas buvo senas skaitytojas „Sandaros", „Naujienų" ir kitų laikraščių. Galima sakyti, kad jis skaitė visus pažangius laikraščius, išskyrus klerikalų.

Stud. B. S.

Iš Lietuvos Laikraščiu

LIETUVIŲ AUKOS DIDŽIAJAM KARUI.

Centralinio statistikos biuro žiniomis, didžiajam kare 1914 — 1918 m. dalyvavo 64,628 Lietuvos piliečiai, kurių fiziniai nukentėjo 29,885, žm., iš jų žuvusių priskaitoma 11,175 žm. ir sužeistų 18,712. Kitaip tariant, nukentėjo beveik pusė karo dalyvių. 20,7 nuoš. sužeistųjų skaičiaus (arba 3,871 žm.) yra invalidai.

MIRIMAI.

1924 m. iš kiekvieno 1,000 mirusių žmonių nuo epidemijų ligų mirė 81, nuo džiovos — 106, nuo vėžio — 12, nuo širdies ligų — 29, nuo kvėpavimo organų ligų — 102, nusižudėlių — 3 ir likusieji nuo įvairių kitų ligų.

SUOMIŲ ŽURNALISTAI LIETUVOJE.

Iš Lietuvos laikraščių sužinome, kad apie vidury gegužio mėnesio atsilankė Lietuvon burys Suomijos žurnalistų. Jie aplankė netik laikinąją sostinę Kauną, bet apvažinėjo daug didesnių Lietuvos miestų ir aplankė žymesnias vietas. Visur svečius sutiko iškilmingai ir vaišino širdingai tiek valdžios ir savivaldybių atstovai, tiek visuomenės ir organizacijų įgaliotiniai. Išvažiuodami iš Lietuvos svečiai reiškė savo didžiausio dėkingumo ir tikrino, kad juos stačiai nustebino lietuvių širdingas svetingumas.

PADĖKOS LAIŠKAS AMBRAZIEJAUS AGENTURAI.

Gegužio 23 d., Cunard linijos laivu „Andania" išvyko Lietuvon žemiau pasirašęs asmuo, kuriam visą kelionę prirengė J. Ambraziejaus Agentura, 168 Grand St., Brooklyn, N. Y., ir dabar atsiuntė sekamą padėkos laišką:

Šiuomi jums pranešu, kad kelionė per vandenį labai buvo patogi del manęs; valgis ant laivo buvo geriausis, taip-gi ir patarnavimas puikus ir visukuo esu pilnai pasiganėdinęs. Tatgi noriu ir jumi pasakyti ačiu už jusų storonę!

Pribusime Plymouthe panedėlio naktį, o iš čion į Cherbourgą, utarninke prieš piet, 2 d. birželio busime Hamburge. Ačiuoju už viską!

Jurgis Klimavičius.

CHORO REPERTUARAS
Mėnesinis Muzikos Leidinys
Metams $2.00.
VĖL NAUJOS DAINOS.

Tik ką išėjo iš spaudos trys numeriai Choro Repertuaro Tel[illegible] sekančios dainos:

Sukilkite Bangos, Dainelę P[illegible], Pavasaris ir Očiačia, Opapa (Maišytam kvartetui arba chorui).

Kas Ten Klykia? (Duetas arba vaikų chorui).

Trijų numerių kaina 75c.

Pirmuose numeriuose dainos:

Liaudies Dainiui — maršas, Bėda, Važiavau Dieną (Maišytam kvartetui arba chorui).

Šienapiutė (Merginų kvartetui arba chorui).

Tėvynėn (Lygiems balsams)

Trijų numerių kaina 75c.

Chorams duodamas nuošimtis.

SPAUDOJE:

Šilas, Du likimu, Mikita, (šokis iš operetės „Katriutės Gintarai), Oi, Berneli kodel taip?!, Kas? Juodas Varnas, Audra Prieš Dieną, Saulutė (Maišytam kvartetui arba chorui), Raudok Neraudojęs (Merginų kvartetui arba chorui), Kovon (Vyrų kvartetui arba chorui).

Visos tilps šių metų vėliausiuose Choro Repertuaro numeriuose

A. BAČIULIS,
421 6-th St., So. Boston, Mass.

NUVARGĘ, NERVUOTI ŽMONĖS RANDA NAUJĄ SMAGUMĄ NUGA-TONE.

Jis Atlieka Darbą ir Atlieka Ji Greitai.

Kraujas privalo turėti Geležies ir Nervai Fosforo. Nuga-Tone suteikia Geležį Kraujui ir Fostorą Nervams. Jis yra moksliškas Kraujo ir Nervų Budavotojas. Tai yra stebėtina, kaip greitai Nuga-Tone sugražina gyvumą, jėgą ir energiją nupuolusiems nervams ir kuno audiniams. Taiso raudonąjį kraują, ir duoda stebėtiną patvarumą nervams. Suteikia gaivinantį miegą, gerą apetitą, tinkamą žlebčiojimą, reguliuoja vidurių veikmę, padidina entuziazmą ir ambiciją. Jei jųs nesijaučiat kaip reikiant, tai pats del savo labo turit išbandyti jį. Jums nieko nekainuos, jei nepagelbėtų. Jis yra malonus imti ir jųs pradėsit jaustis geriau tuojaus. Jei jusų gydytojas dar nėra užrašęs jo del jusų, tai eikit pas aptiekorių ir nusipirkit bonkutę Nuga-Tone. Neimk įkaito. Imk jo per keletą dienų ir jeigu jųs po to nesijausit geriau ir neatrodysit geriau, nunešk atlikusią dalį pakiuko pas aptiekorių ir jis atgrąžins jums jusų pinigus. Išdirbėjai Nuga-Tone įsako visiems aptiekoriams garantuoti jį ir sugrąžinti jusų pinigus, jei neužganėdintas. Rekomenduojamas, garantuojamas ir parduodamas per visus aptiekorius.

APIE MUSŲ KALBĄ

(Prof. K. Bugos Atminčiai).

Rašo V. F. JANKAUSKAS.

(Užbaiga)

Prof. Buga kurė žodyną gali sakyti su pagalba visos tautos. Žinodami kaip svarbų dalyką jis rengė, visi inteligentiškesni Lietuvos žmonės, mokiniai, lenktyn ėjo, kad tik jam kuodaugiau žodžių prisiųsti iš visos Lietuvos, įvairiausiais ištarimais. Jo darbui visi užsitikėjo. Turime suprasti kad jis buvo darbu užverstas.

Savo įvade prof. Buga iš pradžių nupiešia truputį iš savo gyvenimo, nurodydamas, kaip kiekvieno musų tautai ką nors nuveikusio žmogaus, savo vargingą pradinio mokslo metu kankinimąsi, skurdą, bėdas, tėvų užsispyrimą į kunigus „leisti" ir po pirmam seminarijos metui jos metimą, tėvų piktumą, vėl bėdų dar aršesnių; užsėmimo gavimą, susipažinimą su kunigais A. Dambrausku, P. Bučiu ir J. Tumu (Vaišgantu), kuriems kalbos dalykai rupėjo, vėliaus su E. Volteriu ir kun. Jaunium, 1902 m., kurio vėliaus pasiliko sekretorium ir turėjo progos pasinaudoti Jauniaus musų kalbos pažinimu. 1905 metuose įstojo Petrapilio universitetan filologijos skyrium, kurį baigė 1911 m. ir tenais pasiliko prie prof. Baudouiw de Courtnay, kalbažinio, kad rengtis toliaus prie jam patikusio darbo ir 1917 m. lieka paskirtu Permės universiteto privatdocentu, vėliaus profesorium. 1905 metais jis parašo pirmąją dalį Aistiškų Studijų, atspausta 1908 metuose, o 1909 pranešė kritikams, kad jis pats su jais nesutinka. Ir jau šito žodyno įvade rašo: „Taigi, ‚Aištiškų Studijų' (Bg. 10 58,214) esama nevykusio, kiaurai klaidingo rašto, kuris tiek gero tera padaręs, kad mane yra privertęs atidėti beveik visas savo jėgas vienam lietuvių kalbos *žodynui*".

Link rašybos prof. Buga sako: „Rašybą vartoju žodyne tokią, kurią esame nustatę dar 1911—13 metais vartoti mokslo raštuose su prof. Jonu Endzelynu (tuomet Čarkove, o šiandien Rygoje gyvenančiu). Šitą rašybą, be manęs ir Endzelyno, šiandien jau vartoja profesoriai Jurgis Gerulis (vokiškai rašosi Georg Gerullis), R. Trautmann'as ir k." Ir toliaus: „Mano kalboje, kurią skaitytojas turi šitame įvade ir kituose mano raštuose, tegu niekas neieško tobulumo, gražumo ir sklandumo, nes čia viso to neras. Kalbos aš dar tobulai nemoku, stengiuos pramokti. Duok Dieve, kad nors senatvėje išmokčiau! Manau nebusiant man gėdos, kad mokydamos dar neišmokau, nes gėda tėra tik tam, kuris nemokėdamas ir nesimokydamas tariasi mokąs.

„Žodžių aiškinamoji kalba mano žodyne nėra viena. Čia skaitytojas ras vieną žodį paaiškintą lietuviškai, kitą — vokiškai, trečią — rusiškai arba lenkiškai, ketvirtą — lotyniškai arba dar kitaip kaip. Kalbų mišinio („Babelio") išvengti aš negalėjau del laiko stokos. Kiaurai išvesti visą žodyną viena kuria kalba, žinoma, butų buvę galima ir net geistina, bet tiktai bėda su tuo, kad šis darbas reikalingas yra daug laiko. Taigi, norėdamas paskubinti žodyno rašymą ir spaudimą, turėjau palikti žodžiams paaiškinti ta kalba, kurią radau šaltiniuose."

Toliaus seka 11 puslapių vien „Visokeriopų sutrumpinimų ir ženklų paaiškinimas", 32 puslapiai „Kirčio ir priegaidės mokslas", ir 12 puslapių „Lietuvių tauta ir kalba bei jos artimieji giminaičiai", kur labai daug surinkta medžiagos musų kalbos paaiškinimui ir mokinimuisi, kuriais galime vadovautis.

Žodynas dasiekė tik raides A žodžio „anėtraukas ir ėmė 80 puslapių. Kiek tai aiškinimų, ištarimų, pavizdžių, autoritetų, istorija, etimologija, kartojimai mįslėse, dainose, pasakose, savose ir svetimose, kiekvienam musų menkiausiam žodžiui mėginta surasti! Vienas žodis akis ima keletą puslapių!

Norėčiau čion nors vieną žodį paduoti prof. Bugos to milžiniško darbo pavizdžiui, bet negalima, nes paaiškinimui spausdinta vienas žodis raidėmis plonomis, kitas storomis, tai mažomis, tai didelėmis, tai rusų, tai vokiečių, gotų, suomių, graikų, lotynų, lenkų ir kitų kalbose, kurių suvis nebus galima sustatyti del raidžių stokos šiame laikrašty, kurio raides renka mašina. Rašymo, tai rašymo buvo ir ką turėjo nukęsti raidžių rinkėjai, spaudai einant, mes galime tik stebėtis. Skaitytojai žiurėdami į tokį darbą apie raidžių rinkėjus nė nepamislina. O kiek prie to reikėjo išlaidų! Galime tik džiaugtis, kad Lietuvos Švietimo Ministerija šiuomi darbu rupinosi, o ne privatės ypatos, nes jos jokiu budu negalėję butų turėti tiek kantrybės ir panešti tiek išlaidų. Leidžia Lietuvos valstybė labai daug musų kalbai reikalingų veikalų, nes kitaip negalėtų buti: mes neturėtume nustatytos kalbos, negalėtume ne savo tautos apšvieta savo kalboje rupintis, kas padarytų mums visiems begalinę gėdą.

Argi galėtų tokis žodynas platintis musų žmonėse, tai yra suvis kitas klausimas. Kas gi galėtų taip brangų leidinį pirkti kaimuose? Kas gi jį nusipirkęs kaimuose galėtų tinkamai sunaudoti? Jo nesuprastų iš kalbų daugumos priežasties, del vieno to paties žodžio parašymo įvairiais budais, kaip jį taria kiekviename Lietuvos užkampy ir svetimose šalyse. Kaimietis nežinotų kurį iš jų budą naudoti, nes jis nesurastų gal tam žodyno raktą. Argi musų inteligentija tikrai mano savo žmones mėginti apšviest ar tik savo didžiuoju mokslu juos apsvaiginti nori. Čion prisimena man sena pasaka (kuri labai pritinka šiokiems atsitikimams) apie universiteto studentą, kuris kaiman parvažiavęs su žąsimis mėgino prancuziškai kalbėti. Musų žmonės nori šviestis, nori pažinti savo kalbą gerai, nori žinoti kaip reik be klaidų raštu išsireikšti, bet jie niekados negalės prie to prieiti, kol musų rašytojai ir apšviestunai nenulips nuo tų savo „aukšto stono" kopėčių žemyn prie *savo žmonių — aiškios gimtinės kalbos* ir toje tai kalboje jiems rašys, dainuos ir ją pačią teisingai nustatys.

Čion nekalbu apie nelaimingo prof. Bugos darbą. Jo darbas tiko kalbų viso svieto žmonėms, bet kodel nebuvo galima tuos visus surinktus žodžius sunaudoti Švietimo Ministerijai žodyno parengimui *musų kalbos žodžiais, kuriuos ji naudoja*, nurodant kaip ji juos turėtų naudoti nekrypstant prie svetimų kalbų. Tokis žodynas reikėtų parduoti taip pigiai, kad kiekvienas bernelis, Kalėdoms atėjus, galėtų jį savo mergužėlei padovanoti. Tik šiandie mačiau kaip New Yorko gatvėje pardavinėjo kišeninius žodinėlius po 5 centus egzempliorių. Kada mes to sulauksime Lietuvoje? Manau Švietimo Ministerija rupinasi kitais svarbiais musų kalbai dalykais, pasirupins gal ir tuomi, kas yra musų žmonėms reikalingiausis. Nėra reikalo jame talpinti iš svetimų kalbų skolintus, ar musų rašytojų nukaltus žodžius, nes žodynas tai sandėlis tik tų žodžių, kuriuos žmonės, ne rašytojai, naudoja.

Nėra jokios abejonės, kad musų kalba yra viena iš turtingiausių, iš seniausių, iš svarbiausių visame sviete. Jei mes ją dabar, po tiek tukstančių metų naudoję, pradėsime, suvis neapsvarstę kuogiliausiai, mainyti, gerus žodžius mėtyti lauk, tik kad juos kitos tautos naudoja, ar priminėsime žodžius, kurie suvis nėra musų, kurie nė musų fonetikai netinka, nė musų žmonės nepažįsta, ar pradėsime savo žodžius be jokio reikalo ilginti — kaip vokiečiai padarė su savo, mes tokia savo kalba ne tik apsunkinsim savo žmones ir svetimuosius, kurie nori ją išmokti ir tyrinėti, bet mes ją suvis paniekinsim ir sunaikinsim. O ji brangi ne tik mums, brangi ji visam pasauliui yra ir bus ji dar brangesnė, jei mes mokėsime ją tobulai sutvarkyti. Ateis laikas kada jos mokysis ne tik keliuose universitetuose, kaip dabar, bet galėsime ją rasti kiekvienoje svieto šalije, kur tik kalbų mokslas bus kalbų mokslo vertės pasiekęs.

Svetimose šalyse, ypatingai Amerikoje, verčia lietuviai savo gražias pavardes į angliškas ir kitokias. Suvis bereikalo tai daro. Kada bus musų kalba pagerbta, bus ir tie vardai ir pavardės savo vietoje.

Pagerbdami prof. K. Bugos atmintį, nutarkime jo gimtinę dieną kasmet kokiu nors budu pagerbti savo (žmonių) kalbą. Kokiu nors tam tikslui pašvęstu darbu, kad musų kalba nuolat bujotų ir kad tai musų kalbai duotas prof. Bugos mirčia smugis kasmet pridėtų jai naują atspirtį, o tada musų kalba turės labai daug ką dovanoti visam svietui. Aš neturiu apie tai jokios abejonės.

Kovo 12—1925.

KLAIDOS ATITAISYMAS.

„Apie musų kalbą" rašinio gerb. autorius atkreipė redakcijos domę, kad minimam rašiny „Tėvynės" 17 num., balandžio 24 d., įvyko nemaloni korekturos klaida. Apie vidurį antrosios skilties pasakyta: „Mėginau kalbėti kelis kartus su Kolumbia Universiteto ir New Yorko Miesto Universiteto profesoriais apie kalbą ir tt." Vietoje šito sakinio autoriaus buvo parašyta: *Laikiau paskaitas kelis kartus Kolumbia ir New Yorko Miesto universitetuose apie kalbas ir tt.*

Taigi šiuomi atitaisome tą klaidą ir kartu atsiprašome gerb. autoriaus, kad iš musų kaltės tatai įvyko.

„Tėvynės" Redakcija.

Realės Mariampolės Gimnazijos Reikalu

Lietuvos klerikalai, norėdami ilgiau pasilikti krašto valdovais, naudojasi visokiom priemonėm, visiškai nebodami jų kokybės. Bet užvis daugiausiai „veikia" švietimo dirvoje.

Mokytojus liuosuoja, be mažiausio reikalo keldinėja, švietimo įstaigoms atiminėja pašalpas, stengiasi „valstybinti" ir tt., žodžiu visa daro, kad Lietuvos mokyklą padaryti ištikimiausia savo siekinių vykintoja.

„Kas ne su mumis, tas prieš mus" — tarė drutasai Lietuvos klebonas ir tatai pakartojo visi artimiausieji jo sėbrai įvairiausio plauko atžagareiviai. Ir vargas nepaklusniemsiems, rimtai, tikrai apolitiniai žiurintiems į auklėjimo reikalus. Ryškiausiu to pavyzdžiu gali buti Realė Mariampolės gimnazija.

Kiek ši gimnazija kentė nepamatuotų kaltinimų, kiek šmeižtų, kiek buvo neteisingai persekiojama, ar tai darant visokį spaudimą į laikytojus, ar tai į direktorių, pagaliau į mokinių tėvus... Galų gale neištūrėta, atimta valstybinė pašalpa, o po kurio laiko visiškai uždaroma, butent birželio m. 30 d. Šv. Ministerio Jokanto įsakymu.

Iš karto, nusprendus Realę uždaryti ir direktoriui atsilankius pas Šv. Ministerį kokios tam priežasties nenurodoma, tik vėliau, įsakyme, esant reikalo kuo nors minėtos įstaigos uždarymas pamatuoti, nurodoma esą Realės gimnazijos mokiniai „pakartotinai areštuojami", dalyvaują priešvalstybinėse demonstracijose ir organizacijose, viešai pašiepią katalikų tikybą, skleidžią priešvalstybinę literaturą ir tt., nors teismas savo žodžio dar šiuo reikalu nėra taręs... Kaltinama iš kažin kur semiamomis žiniomis... Gi iš antros pusės „žiburio" (Vilkaviškio ir kitų) gimnazijose, kurios taip apsčiai kunigais aprupintos irgi nemaža areštų, kratų daryta ir literaturų rasta, o vienok jų ir plaukas nepaliestas!

Kaipo svarbiausia kaltė gimnazijai nurodoma, kad kunigai gimnazijoj tikybos nedėstę, nors dešimtis kartų buvo įrodyta, kad ne gimnazijos čia kaltė, o tik „dvasiškų tėvelių" užsispyrimas žut but panaikinti Realę gimnaziją. Taipogi nurodoma paskutiniojo kapėliono kun. Steponavičiaus atsisakymas tikybą dėstyti, vien del to, kad gimnazija išnuomavo salę kokiai tai organizacijai, kurioj gerb. aušrininkas D-ras J. Šliupas viešą paskaitą laikė. Čia gimnazija kaltinama už sudarymą netinkamų tikybos dėstymui sąlygų.

Tai toki kaltinimai ir priežastys vertusios Šviet. Ministerį uždaryti privačią ir valstybės nešelpiamą mokymo įstaigą.

Aiškių aiškiausia gimnazija kalta vien tuo, kad „krikščionys" panorėjo jos atsikratyti.

Bet čia neviskas. Tikrai pažangiajai Lietuvos ir Amerikos visuomenei į tokį aktą reikalinga tinkamai reaguoti. Pirmiausia pareikšti viešai musų ir užsienio spaudoje griežčiausias protestas, lai žino kulturingasai pasaulis kaip Lietuvoj švietimo reikalai „tvarkomi". Toliau savo darbu, aukomis ir jų rinkimu įrodyti, kad toks klerikalų žygis tai tik sustiprina kovoj už šviesesnią musų krašto ateitį... O lėšų dar nemaža reikalinga. Butina yra atsilyginti mokytojams už keleto mėnesių darbą, buto nuomą ir kitas išlaidas.

Tad į darbą šviesą ir laisvę mylintieji žmonės! Aukokime ir rinkime koplačiausiai pinigus, visiškai nebodami dešinių-jų pastangų sujuodinti visa, kas neklerikališka ir tvirtais žingsniais eikime į šviesesniąją musų krašto ateitį.

Aukas siųsti ir visais reikalais kreiptis į p-lę Stankevičaitę, Spaudos Fondas, Laisvės Alėja 62.

R. M. G. remti Dr-jos Valdyba.

LIETUVIAI AMERIKOJE

SO. MILWAUKEE, WIS.

Gegužės 31 d., National Hall, buvo suruoštas bendrai dviejų T. M. D. kuopų koncertas su sceniškais perstatymais — ant galo šokiais. Ruošė šį parengimą ir programą pildė Milwaukės T. M. D. 60 kp. ir So. Milwaukės 6 kuopa. Programas pradėta pildyti 4 val. po pietų, kuris buvo sekantis:

1. „Pas darželį trys mergelės" dainavo A. Aukštinaičiutė, M. Mazurkaičiutė, M. Butkienė ir Justinas Baukus.

2. Sulošta juokingas deologas vieno akto, parašytas Prano Jurkaus — „Daug Mokytas". Atliko P. Jurkus ir V. Kalvinas.

3. Daina „Atlankysi vėl paukšteli Lietuvos šalelę" — M. ir A. Aukštinaičiutės ir M. Mazurkevičiutė.

4. M. Butkienė sakė poėmą: „Ar mums tik verksmas skirtas".

5. Daina „Dvi našlaitės" — E. Vitkiutė ir E. Šiškevičiutė.

6. Daina „O Lietuva numylėta" — A. ir M. Aukštinaičiutės ir M. Mazurkaičiutė.

7. Šoko klasinį šokį E. Vitkiutė.

8. Programas užbaigtas giedant visiems Lietuvos Himną.

Užsibaigus programui pradėta šokiai ir tęsėsi iki vėlumai. Per visą programą visiems dainininkams akomponiavo p. M. Butkienė, taipgi M. Butkienė visą šį gražų koncertinį programą yra prirengus. Garbė jai už tokį didį pasidarbavimą. Dalyvavus publika pilnai likosi patenkinta. Atgaivino ištroškusę savo sielą lietuviška dvasia. Pragrame dainininkės, apart žavėjančių balselių, apdainuojant gimtinį kraštą — Lietuvą, buvo pasipuošę tinkamais rubais. Visa tai girdint ir matant darė į žiurėtojus gerą įspudį — liudėsio, išsiilgimo ir sykiu džiaugsmo sujudinti žiurėtojai ne vienas nubraukė ašarą.

Buvo pakankamai ir juokų, kuomet P. Jurkus rodė „Daug Motyto" budus. Toki suruošti programėliai pilnai atsako lietuvių dvasiai — jie lieka tuo šaltiniu, kuris gaivina mųs lietuvių išeivijoje tarp svetimųjų bangų gyvenančių lietuvystės dvasią, uždega mumyse gęstančią tėvynės meilę prie savo krašto, savų žmonių. Garbė toms dviems T. M. D. kuopoms už rengimą tokių programėlių.

Pas tėvynainius viešpatauja santaika ir noras su pilna energija tankiau ruošti panašius parengimus. Todel pareiga kiekvieno lietuvio lankytis į T. M. D. kuopų ruošiamus parengimus, nes ši organizacija dirba del savų — lietuvių tautos žmonių, platindama apšvietą ir tėvynės meilę. Verta ir patartina prisirašyti prie šios garbingos organizacijos— Tėvynės Mylėtojų Draugijos. Sulyginus su gaunama nauda mokestis visai maža — vos vienas doleris į metus! Knygų nariai trigubai daugiau gauna už sumokėtus savo pinigus.

SLA. 133 kuopa imasi už darbo sudaryti prie 133 kp. jaunuolių kuopelę. Valio So. Milwaukiečiai lietuviai tame kilname darbe!

T. M. D. Wisconsin valstijoje apskritys bendrai visų kuopų buvo suruošęs pikniką gegužės 24 d., Midway Parke, Racine, Wis. Užėjus tą dieną šaltam orui, piknikas neįvyko ir atkeltas į rudenį, nes kiti nedėldieniai buvo užimti. Radus liuosą nedėldienį ir paimta rugsėjo 6 d. Visų T. M. D. kuopų prašoma ruoštis prie busiančio apskričio pikniko 6 d. rugsėjo, Midway Parke, Racine, Wis. Vėliaus bus pranešta smulkmeniškai. **Koresp.**

WILKES BARRE, PA.

Gegužio 26 d. „Dzimdzi-Drimdzi" artistai sulošė vodvilinį mišinį, Concordia svetainėje. Reikia pastebėti, jog svetainė nėra lošimui tinkama, nes truksta dekoracijų. Bet nepaisant trukumų, susirinkus publika, per tris valandas laiko, turėjo gardžių juokų. Publikos susirinko vidutiniai — mėgėjai sveiką juoką buvo susirinkę iš visos šios apylinkės kaimelių. Ir jei butų buvę vaidinimas tinkamai išgarsintas, tai didelė Concordia svetainė butų pilnai prisikimšusi publikos.

Visas vaidinimas yra pilnas juokų, paimtų ir padirbtų pačių artistų iš Amerikos ir Lietuvos gyvenimo. Pavizdžiu artistai apkalba ir apdainuoja satyriškoj formoj Amerikos gyvenimą — dolerį, forduką ir tt. P. Vanagaitis pasakė ilgą monologą apie Chicagos miestą. Išgyręs Amerikos laisvę ir kulturą, persikėlė į Lietuvą — į laikinąją Lietuvos sostinę Kauną, parodydamas Kauno miesto purvinumą ir Lietuvos biednuomenės vargus. Užbaigdams pasakė, kad Lietuva visgi yra laisva ir lietuviai išgujo iš savo tėvynės vokiečius, bermontininkus, rusus bolševikus ir papos atstovą — Varšavos šnipą Zecchinį, pavaišinę jį žaliais sugedusiais kiaušiniais. Priminus monologistui apie Zecchinio pavaišinimą kiaušiniais, svetainėje sudundėjo smarkus triukšmingas delnų plojimas.

Reikia dar pastebėti, jog šios apylinkės kunigėliai dėjo visas pastangas, kad tik gerb. artistams daugiau pakenkti. Ir tas jiems iš dalies pasisekė. Pavizdžiu Pittstone vaidinimas neįvyko, nes vietinis kun. J. Kasakaitis nedavė pobažnytinės svetainės, nors artistai jo prašė. Musų apylinkėj vaidinimas turėjo įvykti visa savaite ankščiau, t. y. 17. 18 ir 19 dd. gegužio, bet kad sutrukdyti vaidinimą, kunigėliai parsitraukė tulą Chicagos monininką ir prisakė iš sakyklų parapijonams eiti pažiurėti „raganiaus". Tai matote kaip musų nusidėvėję kunigėliai remia lietuvių kulturinius dailės darbus. Beje, dar turiu priminti, jog kunigų remiamą moninink̃a patiko nelaimė. Rodant monus Edwarsvillėj su parapijonais susipešė ir tapo suareštuotas ir užsimokėjo $13.00 pabaudos.

Wyomingo klonio žvalgas.

LOWELL, MASS.

Gegužės 30 ir 31 dienomis įvyko D. L. K. Vytauto Kliubo parko atidarymas. Programas buvo įvairus: subatoj šokiai, nedėlioj koncertas. Dainininkų buvo ir iš kitų miestų: A. Stankaitė iš Worcester, Mass., Z. Neveckienė, p-lė Brotėnaitė, J. Bulskis iš So. Boston, Mass. Taipgi vietiniai artistai: M. Kašėtaitė, A. Tareiliutė — šokikė, J. Narinkaitė, K. Kindero mokinė, V. Dzedulionis, J. Naviackas, S. Blaževičia — piano, C. Blaževičia — smuiko ir Šv. Juozapo Choras.

Kalbėjo jaunimo reikale Juška — lietuvių drutuolis. Taigi atsilankę visi lowelliečiai turėjo progos matyti ir išgirsti gražų programą. Dar turiu pastebėti, kad panelė M. Kašetaitė turi neblogą balselį ir jei toliau lavinsis bus nebloga dainininkė. P. Kašeta yra senas SLA. narys ir vaikučius lavina dailės.

Kas liečiasi vietinės SLA. kuopos, tai tuo tarpu mažai veikiama, bet žadama ateity pradėti daugiau veikti.

J. Sadauskas — SLA. narys.

BRADDOCK, PA.

Nors vietinė SLA. 152 kp. turi išsirinkusi nuolatinį savo korespondentą, bet žinučių iš musų kolonijos „Tėvynėje" nesimato. Rodosi, kad čionai lietuvių nesirastų ir jokio veikimo nebutų. Bet visgi kaip tokioj mažoj kolonijoj, tai net ir perdaug draugijų randasi. Čia apskaitliuojama apie 75 lietuvių šeimynos ir apie 25 pavieniai — suaugę nevedę vyrai.

Tai kaip matote mažas lietuvių burelis, o užlaiko net 8 draugijas ir parapiją, su garsiuoju „tėveliu" Garmum. Iš laisvų pašalpinių draugijų randasi SLA. 152 kp., kuri, kaip girdėjau, surengė labai smagų išvažiavimą 14 d. birželio Homeville Farmoj ir su puikiu programu.

Kita pašalpinė — APLA. 14 kp. Politinės — ALDLD. kp. ir ADP. kp. Virš minėtos keturios draugijos labai draugiškai sugyvena ir viena kitai reikalui prisėjus padeda.

Kunigo kontroliuojamos yra šios draugijos: Šv. P. ir Povilo, kuri turi nuosavą, nors ir mizerną, svetainę, SLRK. kp. — silpnai gyvuojanti, L. Vyčių kp. ir Šv. Onos Moterų Draugija. Virš minėtose 4 draugijose užsilikę seni nusidėvėję įstatymai. Jeigu neužmokėsi kunigui $12.00 į metus, susirgęs

pašalpos negausi.

Taigi matote broliai ir sesutės braddockiečiai, yra didelis skirtumas tarpe laisvos pašalpinės draugijos ir kunigų kontroliuojamos draugijos. Laisvoje draugijoje visų pirma reikalaujama, kad narys užsimokėtų mėnesines duokles draugijai ir tuomet skaitosi pilnu nariu ir turi draugijines teises — nelaimei patikus reikalauti pašalpos. Gi bažnytinėse bei kunigų vedamose draugijose nors ir bedarbės bei kitos nelaimės patiktų, kad tu butumem nors ir pilnai draugijai užsimokėjęs, bet užsimiršai nunešti tam tikrą pinigų sumą vietos kunigui, nedrįsk reikalauti pašalpos, nes jos negausi, kolei neužmokėsi 12 ar kiek dol. vietinei parapijai.

Todel SLA. 152 kp. kreipia domę jusų broliai ir sesutės, kurie dar nepriklausote prie didžiausios ir parankiausios susišelpimo lietuvių organizacijos — SLA., tai nevilkinkite laiko, o tuojaus prisidėkite, nes jusų religinės, bei politinės pažvalgos nebus varžomos. Dabartiniu Auksinio Konkurso metu SLA. 152 kp. nupiginusi naujiems nariams 10% įstojimo mokesties. Taipgi yra išrinktas organizatorius — Ig. Sadauskas, už kurį SLA. 152 kp. pilnai atsako ir jam galite pilnai pasitikėi, kada jis atlankys jusų bakužę. O jeigu organizatorius nekuriuos aplenktų, tai SLA. 152 kp. susirinkimai įvyksta kas pirmą nedėldienį mėnesio, po num. 933 Talbot Ave. — Ig. S. poolroom'y, todel malonėkite ateiti pasiklausyti ir galėsite prisirašyti į SLA. 152 kp.

Senas narys.

AUBURN, ILL.

Šitas miestelis randasi apie 18 mylių į pietus nuo Springfield. Darbų čion kitokių nesiranda, kaip keturios anglių kasyklos, iš kurių viena dirba po keturias ir penkias dienas į savaitę, o likusios trys kasyklos yra uždarytos jau senas laikas ir nežinia kada pradės dirbti. Todel netruksta čionai ir bedarbių, o iš kitur atvažiavusiems darbas negalima gauti.

Lietuvių čionai yra apsigyvenusių nemažas skaičius, tarpe kurių randasi ir biznierių — penki valgomų daiktų krautuvninkai. O šiaip lietuviai dirba kasyklose. Draugijų čion randasi keturios, tarpe jų ir A. L. D. L. D., M. P. D., bet šiom dviem jau galima sakyti amžiną atsilsį, nes jau neįstengia nei susirinkimų laikyti. Draugystė Lietuvos Sunų, kaip girdėti, tai jau ir ant krukių pasiremdama vaikščioja...

Taipgi čionai gyvuoja SLA. 27 kuopa, kuri yra gana skaitlinga nariais ir gerai stovi finansiškai. Prasidėjus Auksiniam Konkursui musų organizatorius dirba išsijuosęs, kad gavus daugiau naujų narių, o ypatingai jaunimo. Todel gerbiami lietuviai ir lietuvės, kurie gyvenate šio miestelio apylinkėje, o dar nepriklausote prie šios brangios organizacijos — SLA., tai visi ateikite prisirašyti. SLA. 27 kuopa laiko savo susirinkimus pirmą nedėlę po pirmam kiekvieną mėnesį, K. Uleckio svetainėje.

Narys.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

Visiems kartu. Užėmus „Amerikos Lietuviui" poziciją prieš „Tėvynę" ir jos redaktorių delei neįsileidimo SLA. organo Lietuvon, tiek Worcesterio SLA. darbuotojai, tiek kitų kolonijų „Tėvynės" draugai prisiuntė keliasdešimt rašinėlių, kritikuojančių ir smerkiančių tokį p. Paltanavičiaus keistą nusistatymą. Tačiau „Tėvynės" redakcija nemato reikalo vesti polemikų su „Amerikos Lietuviu" del jo pakrypimo reakcijos pusėn. Kas jau buvo pasakyta „Tėvynėje" tuo reikalu pilnai visą dalyką nušviečia ir parodo minimo laikraščio tikrąjį tikslą. Vesti toliaus polemikas „Tėvynėje" butų perdaug neužtarnautos garbės suteikiama tam laikraščiui ir tik bereikalingai jis butų garsinamas. Todel šiuomi atsiprašome visų gerb. „Tėvynės" draugų, kad jų rašinių, kuriais atsakoma minėtam laikraščiui, „Tėvynėn" nedėsime. Tegul sau p. Paltanavičius burnoja ant „Tėvynės" kiek tik nori — nuo to mums nei šilta, nei šalta.

Korespondentui, Worcester, Mass. Tai yra grynai asmeniniai žmonių reikalai ir visuomenei visai nesvarbu kur ta pora ėmė „šliubą" ir kaip ji gyvena. Pagaliau, už tokių raštų talpinimą gali patraukti laikraštį atsakomybėn. Jei norite savo rašinėlį gauti atgal — prisiųskite už 2c. pašto ženklelį.

J. Skliutui, Worcester, Mass. Tamstos polemikos, kurioje net inkriminuojate SLA. 318 kuopos darbuotojus, „Tėvynėn" nedėsime. Pagaliau laikas jau tuos barnius baigti ir šis Tamstos atsakymas, kuris yra tikriausiu kriminaliu šmeižtu, yra ne vietoje. SLA. 318 kuopos valdybos nariai ne šmeižė nei 57 kuopos, nei jos darbuotojų, o tik atsakė į 57 kuopos komisijos nepamatuotus užmetimus „Viešame reikalavime į SLA. Pild. Tarybą". Sulig reikalavimo rašinėlį grąžiname ir galite su juo vėl kreiptis į komunistinę spaudą ir kartu iškolioti „Tėvynės" redaktorių, kaip praeityje jau esate padarę.

STRAIPSNIS 128.

Kudikis Turėtų Mankštintis.

Jaunas kudikis nejučiomis mankštinasi kada mėto rankutėmis ar kojomis, gniaužydamas delnus, voliodamasis po lovutę. Net verkimas yra mankštinimosi forma ir todel mes sakom, kad kudikis, kuris niekados neverkia nėra normališkas.

Dienos metu, budint, kudikis nuolatos kruta. Svarbu pridaboti, kad jo drapanos nebutų perankštos, nes kitaip jo krutėjimai bus varžomi. Nereikia jo nei perilgai laikyti prisegtą prie augštosios kedukės, arba prie lovos, kad jis negalėtų vartytis.

Pasijudinąs gardelis yra geriausia proga kudikiui mankštintis. Jų galima pirkti įvairių rušių. Vaikštiko nerekomenduojame pirkti, kadangi jauną kudikį nereikia akstinti stovėti ant kojų. Del to daug kudikių gauna išklaipytas kojas, nes jų kunas dar nestiprus vaikščioti.

Karietukę reikia parinkti atsižvelgiant į kudikio parankumą, o ne madą. Tai turėtų buti keturių ratų, gerų sprendžinų, su geru apgaubstu, galinčiu apsaugoti nuo saulės ir vėjo. Ji turėtų buti ruiminga su užtektinai vietos paloms, kad ypatingai šaltame ore kudikis butų gerai apsaugotas nuo klimato. Sulankstomos karietukės irgi yra geras parankumas, ypatingai jei kudikį reikia vežti trumpą kelią. Vienok nereikia kudikio palikti jose ilgam laikui, nes dažnai jie neparankųs ir kieti.

Kaip augščiau rašyta, dažnai pasitaiko, kad motinos nejstengia žindyti savo kudikių ir tada reikalinga parupinti jiems kitokio peno. Geras grynas, sveikas karvės pienas, tinkamai pasaldintas, geriausiu cukrumi, ir atmiežtas reikalingu kiekiu vandens parupina motinoms pieno ir geriausio cukraus parsiduoda po vardu Borden's Brand Pieno. Per tris gentkartes Amerikos motinos atsidėjo ant šito puikaus pieno. Penint sulyg nurodymų, jis duoda arčiausį panašumą į motinos pieną.

Borden's Eagle Pienas šiandien auklėja daug kudikių, kurių tėvai buvo juo išauklėti, ir kurių tėvų tėvai buvo tuo pačiu išauklėti 67 ir 70 metais ano šimtmečio. Kada apsvarstai, kad Borden's yra pienas vartojamas per tris gentkartes ir vis labiau vartojamas didesnio žmonių skaičiaus, tai sakai tam turi buti priežastis. O priežastis ta, kad jis pasirodė esąs patenkinantis ir saugus per tiek laiko, kad žmonės jame turi pasitikėjimo.

Skaityk šiuos straipsnius kas savaitę ir pasidėk ateičiai.

"VILNIS"

LIETUVIŲ DARBININKŲ DU-SYK SAVAITINIS LAIKRAŠTIS. 8 PUSLAPIŲ.

Išeina Utarninkais ir Pėtnyčiomis.

VILNIS turi savo korespondentus LIETUVOJ IR RUSIJOJ, suteikia teisingas žinias iš Amerikos ir viso pasaulio nuotikių.

Vieną numerį pažiurėjimui siunčiame veltui.

VILNIES prenumeratos kaina Amerikoj: metams $3.00; pusei metų $1.75; Chicagoj ir užrubežyj. metams $3.50; pusei metų $2.00.

„VILNIS",
3116 So. Halsted Street, Chicago, Illinois.

PASINAUDOK AUKSINE PROGA

UŽ DU DOLERIUS IR PUSĘ GAUSI KETURIS DOLERIUS.

Skaityk atydžiai:

Kas prisiųs du dolerius ir pusę su šiuom skelbimu, tas gaus per metą laiko laikraštį „SANDARĄ" vertės už $2.50

Gaus Knygoms:

Knygą **Amerikiečiai Lietuvoje**, vertės už 25
Knygą **Apysakymėliai iš Gyvulių Gyvenimo** 35
Knygą **Muzikos Žodynėlis** 25
Knygą **Trakoma** arba **Saugokite Akis Prie Šviesos** 20
Knygą **Novelis.** Graži apysaka 15
Knygą **Žmonių Ligos.** Labai gera moksliška knyga 15
Knygą **Ciceliai.** Pasakos pamokinančios gyvenime 15

Visos knygos su pažymėtomis kainomis yra du kart vertesnės, kas jas gaus tas džiaugsis ir patars savo draugams jas įsigyti. Nelauk ilgai, iškirpk šitą skelbimą ir įdėjęs į konvertą su money orderiu ar čekiu siųsk šiuom antrašu:

SANDARA,
327 E. Street, Boston 27, Mass.

VARPAS

SAVAITINIS VISUOMENĖS, POLITIKOS, LITERATUROS IR MOKSLO LAIKRAŠTIS, EINA KAS ŠEŠTADIENIS.

Kaina metams Jung. Valstybėse $2.00
Pusei metų 1.00
Užsieny ir Lietuvoj metams 3.00
Pusei metų 1.50

VARPAS" yra laisvos ir pažangiosios minties laikraštis, teisingai nušviečia pasaulinę ir ypatingai Amerikos politiką, paduoda daug žinių iš Lietuvos ir tvirtai stovi už nepriklausomos, laisvos ir demokratingos Lietuvos ir lietuvių reikalus.

Jei nori gerų ir teisingų žinių, užsirašyk VARPĄ. Siųsk pinigus šituo adresu:

„VARPAS",
3251 So. Halsted Street, Chicago, Ill.

Reikalaukit Musų 1925 Metų Knygų Katalogo.

"DIRVA"

Mokslo, Literaturos ir Politikos Savaitraštis

Išeina Penktadieniais, 8 puslapių, didelio formato, visuomenės laikraštis.

Prenumerata metams **$2.00**
Lietuvon metams **$3.00**
Pusei metų pusė kainos.

„DIRVA"
3352 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

„Dirvos" Agentura Siunčia Pinigus į Lietuvą ir Partraukia Gimines į Ameriką.

Telegrafinės Pinigų Perlaidos 50 Centu

NAUJIENOS įvedė šią stebėtiną pinigų siuntino systemą, kad suteikus Amerikiečiams galimybės pasiųsti pinigų savo giminėms Lietuvoje trumpiausiu laiku, už pigiausią kainą. Kitur už tokius telegramus reikia mokėti po 4 ir 6 dolerius, o NAUJIENOS pasiunčia už 50 centų.

PINIGAI NUEINA LIETUVON Į 3 AR 4 DIENAS.

Sulig greitumo Lietuvos pašto yra pristatomi į visas Lietuvos dalis ir išmokami greičiausiu laiku. Pinigai pilnai garantuojami ir nesant galimybių išmokėt kam reikia grąžinami siuntėjui.

Štai yra litų kursas, prie kurio taipgi priskaityta 50 centų telegramo kaštai ir 25 centai pašto išlaidos:

100 litų	$11.25	400 litų	$42.50	700 litų	$73.25
200 litų	21.50	500 litų	52.75	800 litų	83.50
300 litų	32.00	600 litų	63.00	900 litų	93.75

Money orderius reikia pirkti ant vardo:

Naujienos,
1739 S. Halsted Street, Chicago, Illinois.

DABAR UŽSIRAŠYK

"AMERIKOS LIETUVĮ"

AMERIKOS LIETUVIS, savaitinis laikraštis ramių pasiskaitymų, naudingų moksliškų straipsnelių ir svarbiausių žinių, yra naudingas kiekvienam lietuviui. Kas jį užsirašys lapkričio ar sekančio gruodžio mėnesio bėgyje, gaus gražių dovanų knygomis ir gražų sieninį kalendorių. Užsirašykit dabar, o turėsite naudingą laikraštį.

Reikalaujam agentų užrašinėt AMERIKOS LIETUVĮ, pardavinėt knygas ir gražias laiškam popieras.

Laiškus ir pinigus siųsdami adresuokit taip:

"AMERIKOS LIETUVIS"
14 Vernon Street, Worcester, Mass.

SUSIVIENIJINO LIETUVIŲ AMERIKOJE

KNYGYNE

Galima Gauti Sekančios KNYGOS:

Amerika—Informacijos apie Ameriką ir tt. 100
Apdrauda ir Pašalpa — pusl. 32 ..... 10c.
Daktaras iš Prievartos (Komedija) ..... 20c.
Darbininkų Padėjimas Amerikoje 35 pusl. 10c.
Iš Lietuvos Istorijos — pusl. 68 ..... 20c.
Kas iš Kur Pareina? ..... 20c.
Kaip Gyvena: Latviai, Suomiai, Anglai ..... 20c.
Kelionė į Šidlavą — pusl. 48 ..... 15c.
Konradas Velenrodas — pusl. 24 ..... 15c.
Kražių Skerdynės ir Jos pasekmės ..... 15c.
Lietuvių Tautos Klausimas Europos Karės Metu pusl. 102 ..... 35c.
Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180 ..... 40c.
Liudvikas Pasteris — pusl. 48 ..... 15c.
Nuo Degtinės — pusl. 19 ..... 10c.
Petras Žemaitis — pusl. 69 ..... 20c.
Perspėjimas apie Šventą Tikėjimą—pusl. 63 10c.
Susiprato — pusl. 64 ..... 20c.
Ruožai iš SLA. Istorijos — pusl. 35 ..... 10c.
SLA. Istorija (1896-1915) $1.50; audimo apdarais 2.00

Viršminėtas knygeles SLA. nariai gauna už pusę kainos.

SEKANČIOS KNYGOS PARSIDUODA UŽ PILNĄ KAINĄ:

Graži Mageliona — Melodrama 4-rių aktų 50c.
Kunigas Macochas—4-rių aktų tragedija ..... 35c.
Laimės Ieškotojai — 4-rių Veiksmų Drama 40c.
Aisopo Pasakos — pusl. 364 ..... $1.25
Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje—pusl. 258 1.00
Žodynas lietuviškai-angliškos ir angliškai lietuviškos kalbų. Sutaisė A. Lalis. Pusl. 1,274. Kaina $10.00
Žmogaus Pareigos — pusl. 245 ..... 1.00

Taipgi pas mus gaunama M. Petrausko sekančios kompozicijos del solo, duetų, kvartetų, chorų, etc.

Eglė (Žalčių Karalienė) $10.00
Žalčio ir Gulbė Dievaičio duetas ..... 75c.
Liet. Dainos $1.50
Birutės arija ..... 30c.
Pasaka (Dramatiška daina) ..... 80c.
Kanklės 1920 m. $2.00
Aras, kvartetas ..... 40c.

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street
NEW YORK, N. Y.

VIETINĖS ŽINIOS

NEPAMIRŠKITE JAUNUOLIŲ KONCERTO.

Kai jau buvo pranešta „Tėvynėje". kad birželio 19 d. pasibaigia SLA. 83 kuopos Jaunuolių Mokykla ir antrytojaus, birželio 20 d., yra rengiamas mokyklos mokinių koncertas, kurio programą išpildys tik vieni mokiniai, padainuodami dainų, pasakydami deklamacijų, pašokdami ir tt. Dainų mokytojas, p. K. B. Kriaučiūnas, sako, kad mokiniai jau gerai moka dainuoti ir jis tikrina, kad bus tikrai gražus koncertas.

Ši Jaunuolių Mokyklos pramoga įvyks sekamo šešdadienio vakare, svetainėje po numeriu 319 Grand St., Brooklyn, N. Y. Pradžia lygiai 8 valandą vakare. Įžanga 25c. augusiems ir 10c. vaikams.

Todel nepamirškite visi šio puikaus jaunuolių koncerto ir skaitlingai atsilankykite pasigėrėti musų jaunuoliais, kurie lavinami pasilikti lietuviais. Netik mokyklą lankančių vaikų tėvai privalo atsilankyti, bet jų pareiga atsivesti ir savo draugus ir pažįstamus į šį vakarėlį, kad tuo budu pridavus daugiau noro ir energijos jaunuoliams ir ateityje lankyti mokyklą ir lavintis lietuvių kalbos. Po programui bus galima ir pasišokti, jei kas to norės, todel ir jaunimui čionai vieta linksmai ir maloniai praleisti vakaras. Taipgi kiekvienas savo atsilankymu ir nors maža įžanga pagelbės SLA. 83 kuopai ir ateityje palaikyti šią Jaunuolių Mokyklą. Ypač SLA. narių pareiga atsilankyti į šį koncertą, nes jis rengiamas kuopos palaikomos mokyklėlės vardu.

Vienas rengėjų.

DAR APIE PINIGŲ DIRBĖJUS.

Galutinai paaiškėjo, kad suareštuoti Brooklyne lietuviai pinigų dirbėjai yra plačiai žinomi žmonės. Jau pereitam „Tėvynės" num. minėtas Juozas Račys yra tas pats, kuris viršaus pora metų atgal atvyko iš Lietuvos ir sakėsi esąs Biržų gimnazijos matematikos mokytoju. Jisai iš karto kreipėsi prie Brooklyno lietuvių, norėdamas prie jų prisiplakti, bet gavęs šaltą priėmimą, kaipo neaiškus ir keistas žmogus, tuojaus išvažiavo į Ansonia, Conn., nes tenai buvo gavęs vietą rusų mokykloje. Vėliaus šių žodžių rašytojui teko girdėti, kad p. Račys bastėsi po Waterbury, Conn., Boston, Mass., ir pagaliau atvyko atgal New Yorkan. Čionai jisai maišėsi tarpe rusų ir surusėjusių lietuvių iki pagaliau neatkreipė į save detektyvų domės ir birželio 5 d. vakare suareštuotas kaipo netikrų pinigų dirbėjas.

Anglų spaudoje paskelbta „Mrs. Anna Simon", pasirodė esanti Ona Šimoliuniutė, kuri seniaus buvusi žymi komunistų veikėja. Apie Šemoliuniutę pati „Laisvė" praneša, kad apie pusantrų metų atgal ji tapo prašalinta iš sekretorės LMPS. Esą nuo to laiko ji pasitraukė iš judėjimo, matomai, patikėjus Račio gražiakalbystei, Ona manė, kad jis su ja ves. Delto esą dar arčiau su juo susigyveno...

Tačiau „Vienybė" tikrina, kad Šemoliuniutė buvusi aktyvi veikėja komunistų tarpe iki pastarųjų dienų ir net buvusi komunistų grupės statoma kandidate į SLA. 83 kuopos finansų sekretorių pereituose kuopos valdybos rinkimuose ir tik keliais balsais tapo atmesta. Ji net buvo pasidavusi į pašalpą SLA. 83 kuopoje, tikrindama, kad ji serganti kokiais ten šašais, kurie buk išbėrę jos rankas. Ją lankyti kuopa paskyrė narį T. Petrauską, kuris kuopai raportavęs, kad jos liga esanti jam neaiški, bet jei daktaras pripažįsta ją sergančia, tai jis nesiginčys su daktaru.

Kaip esame rašę, jie abudu yra kaltinami pinigų dirbime. Račys gyveno New Yorke po num. 418 Lexington Ave. ir sakoma kiek laiko atgal buvo vedęs su tula mergina iš Bayonnės. Bet jo žmona nieko nežinojusi apie tai, kad jos vyras turi santykius su kita motere ir užsiima pinigų dirbimu. Kaip lygiai ir Šemoliuniutė nieko nežinojusi, kad Račys yra vedęs ir gyvena su savo žmona ir tai sužinojusi gerokai nustebo.

Kitus kambarius Račys su Šemoliuniute turėję Brooklyne, po num. 34 Stagg St. Sakoma, čia jis buvo įsitaisęs ir visas mašinas pinigų darymui. Jis čia dažnai ateidavęs ir valdžios detektyvai keli mėnesiai atgal pradėję sekti Račį iki pagaliau jų abiejų nesuareštavo. Račys detektyvams pasipasakojęs, kad jis pinigų dirbime teknologiją pramokęs iš knygų New Yorko viešame knygyne. Jų teismas bus birželio 27 d. ir tuomet gal daugiau dalykų paaiškės apie šiuos pinigų dirbėjus.

ATSILANKĖ REDAKCIJON.

Birželio 9 d. lankėsi „Tėvynės" Redakcijoje SLA. 74 kuopos narys Jonas D. Simanas iš So. Chicago, Ill. Jis buvo delegatu tulos angliškos apdraudos organizacijos, kuri laikė savo metinę konvenciją New Yorke pereitą visą savaitę, tad prie progos aplankė ir savo organizacijos Centrą. Pil. Simanas yra generaliu agentu Chicagai „A Mutual Legal Rezerve Life Insurance Company". Yra labai malonus žmogus ir matomai gerai apsipažinęs su apdraudos klausimu.

Birželio 11 d. atsilankė „Tėvynės" Redakcijon SLA. narys ir darbuotojas Dr. K. Mikolaitis iš Lawrence, Mass. Gerb. Daktaras jau nuo birželio mėn. pradžios darbuojasi New Yorko Post Graduate ligoninėje ir mano čionai užtrukti visą birželio mėnesį, nes čionai yra geros progos pasispecializuoti chirurgijoje ir kitose vidurių ligų tyrinėjimo srityse. Kadangi D-ras Mikolaitis yra plačiai žinomas chirurgas ir daro pasekmingai operacijas įvairiomis vidurių negalėmis, todel jam yra labai svarbu pasipraktikuoti bent mėnesį laiko tokioje gerai įrengtoje ligoninėje, kaip Post Graduate ligoninė, kurioje ir medžiagos praktikai netruksta. Vadinasi, gerb. Daktaras eina tuo keliu, kad pasiekus pačių viršunių savo profesijoje. Linkime jam laimingos kloties!

Birželio 13 d. lankėsi Redakcijoje D-rė Della Mieldažiutė iš Philadelphia, Pa. Ji lankėsi New Yorke pas savo draugesus, tad prie progos atlankė ir SLA. įstaigą.

BURYS ČIKAGIEČIŲ IŠVAŽIAVO LIETUVON.

Birželio 12 d. atsilankė „Tėvynės" Redakcijon burys čikagiečių: naujai išrinktasis A. L. T. Sandaros prezidentas Dr. K. Drangelis, vienas „Varpo" leidėjų ir administratorius P. A. Gasiunas ir J. Sinkus, M. Ražanskis, A. Bučas ir A. Liutkus — čikagiečiai biznieriai ir veikėjai. Jie beveik visi yra ir SLA. nariais. Prie progos jie pranešė, kad birželio 13 d., laivu „Majestic", išplaukė Lietuvon apie porai mėnesių paviešėti, išskiriant tik p. Liutkų, kuris vyksta Lietuvon pastoviam apsigyvenimui. Linkime gerb. veikėjams laimingos kelionės ir laimingai sugrįžti atgal Amerikon ir vėl stoti prie visuomeninio veikimo su padvigubinta energija, o p. Liutkui laimingo pasisekimo apsigyvenus Lietuvoje, kad jam sektųsi ir tenai darbuotis visuomenės labui, kaip jis darbavosi ir čionai gyvendamas.

ĮVAIRIOS NEW YORKO ŽINUTĖS.

— **Kilus gaisrui** birželio 12 d. degtukų dirbtuvėje po num. 257 Driggs Ave., Brooklyne, 20 ypatų tapo uždaryta dirbtuvėje ir iki jos prasimušė per liepsnas laukan, 12 ypatų — 7 merginos ir 5 vyrai pavojingai apdegė. Gaisras kilo taip staigai, kad nesuspėjo išbėgti dirbusieji toliau nuo durių darbininkai-ės.

— **Policijai raportuota** laike 24 valandų net 63 pražuvusių ypatų. Šitas pražuvusių skaitlius buvo birželio 12 d., kuris sumušė New Yorko rekordą, nors čionai kasdien netruksta pražuvimų keliolikos ypatų. Vėliaus susekta, kad iš šito skaitliaus yra 20 ypatų atrastų mirusių ar kitaip žuvusių.

— **Pereitais metais** New Yorko policija sukonfiskavo narkotiškų svaigalų apie $1,500,000 vertės, skaitant nešiotojų-pardavinėtojų kainomis. Sąryšije su tuomi suareštuota 2,732 ypatos. Minėtus narkotikus policija sunaikino birželio 15 d.

PRISIDĖKITE PRIE ŠVARBAUS DARBO.

„Žvaigždės" leidėjams pernai sumanius išleisti tam tikras sudėtines knygas — 20 m. spaudos laisvės sukaktuvėms paminėti — nekaip tas sumanymas musų šviesuomenės priimta. Darbais apsikrovę ne visi musų rašytojai dar ir šiandien, metams praslinkus, tegalėjo išpildyti savo prižadus. Darbas nusitęsė į 1925 metus. 50-ties metų Amerikos lietuvių organizuotės ir Vyskupo Valančiaus mirties sukaktuvių metus. Pasinaudokami ta proga savo pradėtą darbą ryžomės baigti nevien spaudos laisvės, bet ir Amerikos lietuvių organizuotės sukaktuves minėdami. Literatinės medžiagos turime į valias. Leidėjai reikalingi visuomenės prisidėjimo prie išleidimo lėšomis, kad rengiamas veikalas išeitų tobulesnis. Greitesniam darbo užbaigimui dar reikia mums taipgi šiek tiek išmokslintų asmenų, kurie rinktų medžiagą Amerikos lietuvių organizacijų (draugijų) istorijai, taipgi istorijai žymesnių ir prasisiekusiųjų bet kokiose gyvenimo sąlygose asmenų.

Taigi šiuo kreipiamės į musų besimokinančią jaunuomenę, kad vasaros atostogų laiką sunaudotų padėdami mums šiame darbe. Duodame labai geras sąlygas gražiai atostogų laiku susirinkti taip jiems reikalingo skatiko ir kartu naudingą visuomeninį darbą dirbti. Atsišaukite į knygų leidėjus, „Žvaigždės" redakciją, arba į generalį musų įgaliotinį šiame reikale, p. Vytautą Banaitį, Lietuvos Universiteto studentų organizacijos buvusį atstovą, o dabar Lietuvos Karo Vaidybos leidimu einantį mokslą Pennsylvanijos Universitete, Philadelphia, Pa.

Julė Pranaičiutė,
Kun. A. Milukas,
3654 Richmond St.,
Philadelphia, Pa.

V. Banaičio adresas irgi 3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.

Sveikąs juokas yra tas, kuris atidaro lupas ir širdį.

o * o

Rašomoji plunksna yra išminties liežuvis.

PIKNIKAI

Didelį pikniką rengia SLA. 8-ta kuopa nedėlioje, birželio 28 dieną, 1925 metų, Schutzen parke, Meriden, Conn.

Visi vietos ir apylinkės lietuviai ir lietuvaitės kviečiami skaitlingai atsilankyti į virš paminėtą pikniką, o busite pilnai patenkinti, nes bus puiki muzika ir gros vėliausio išradimo šokius.

Kviečia Komitetas.

PASARGA: Važiuojant iš kitų miestų automobiliais, reikia važiuot West Main gatve iš Centro miesto iki Waterburio stočiai ir pasisukti po tiesiai. Toliau bus matyt prikalti apgarsinimai.

Pikniką su programu rengia SLA. 156 kuopa nedėlioj, birželio 21 d., 1925 metų, vieta Big Mudd, Benton, Ill.
Pradžia 10 valandą ryte.

Visi Bentono ir apylinkės lietuviai ir lietuvaitės kviečiami skaitlingai dalyvauti šiame piknike, o busite pilnai užganėdinti, nes bus įvairių žaislų ir galėsite linksmai laiką praleisti ant tyro oro.

Įžangos nebus.

Kviečia rengėjai.

PASTABA: Važiuojant į pikniką iš Bentono reikia važiuoti West hardroad iki pervažiuosi geležinį tiltą. Big Mudd pirmas kelias po dešine, iš kur pusė mylios iki pikniko.

Didelį ir puikų pikniką rengia S. L. A. 222 kuopa nedėlioj, 28 dieną birželio, 1925 metų, Organ School sode, prie Jono Baltakio ukės, Michigan City, Ind.
Pradžia 10 val. ryte.

Kviečiami visi draugai ir draugės skaitlingai atsilankyti į šį pikniką, nes dar pirmą kartą bus toks puikus piknikas. Piknikas susidės iš muzikos, lietuviškų šokių, žaidimų, laimėjimų ir pasilinksminimų. Taipgi bus užkandžių ir skanių gėrymų.

Įžanga 25c.

Kviečia rengėjai.

PASARGA: Važiuojant iš Michigan City nuo South Bend keliu 7 myles, po tam reikia pasukt po kairei į pietus pusę mylos. Ant gryžkelio bus ženklas pikniko, kuris Organ school keliu nurodys.

Paieškojimas

Paieškau partnerio į čeverykų krautuvę. Aš turiu mažą krautuvę ir noriu padidinti arba parduoti. Biznis labai dailus ir švarus, tik reikia pinigų. Aš turiu gerą patirimą tame biznyje. Jei kas mylėtumet tokį biznį, atsišaukit greitai.

GRAND ST. SHOE STORE,
301 Grand Street,
JERSEY CITY, N. J.

NGL
NORTH GERMAN LLOYD
LAIVAKORTES Į ABI PUSI
NUPIGINTOS:
Į Lietuvą Per Bremen'ą
Trečia kliasa tiktai kajutos.
Nepiliečiai grįžtanti bėgy 12 mėnesių priepiaukoje neturės jokių kėbliumų.
32 Broadway, New York, arba bile vietos agento

SKAUSMAI! KUR?

Del Ramatiško Gėlimo: Pridėkit ŽMIJEČNIKO ant skaudančios vietos ir apturėsit stebuklingą pasekmę.

Del Nerviško Galvos Skaudėjimo ir Neuralgijos Skausmų į Galvą: Pripilkit biskį ŽMIJEČNIKO ant delno rankos ir su kvapu įtraukit per nosį tą garą. Teipat skaudančias vietas gerai išbraukykit su Žmiječniku.

Del Skausmų i Šonus, Krutinėj, Pečiuose paeinančių nuo sunkaus darbo arba kėlimo, arba nuo šalčio, keli išbraukymai ŽMIJEČNIKO visą skausmą prašalins.

Del pailsintų, skausmo ir gėlimo muskulų arba gyslų gerai isibraukykit skaudančias vietas eidamas gult. O ant rytojaus reikalautos pasekmės bus apturėta.

ŽMIJEČNIKO SUDĖTINIAI yra geriausi Kemikalai nuo apsaugojimo ant svieto del apsaugojimo savęs nuo užsikrėtimo paeinančių nuo ipiovimų ir įdrėskimų.

Vartotas per visuomenę per 30 metų suvirš. Nejokis Bandymas — Pripažintas braukylas (Linimentas) per visą svietą.

Prekės 35c., 65c. ir $1.25.

Rašykit del musų knygutės apie gyduoles ir kaip jas vartot.

ALBERT G. GROBLEWSKI & CO.,
Dept. T, Plymouth, Pa.

MARSIEČIŲ UŽPUOLIMAS ANT MUSŲ

Pasaulio Karas. Parašė angliškai H. G. Wells, vertė V. K. „Ryto" Akcinės B-vės leidinys Klaipėdoje. 1924 metų. Puslapių 175.

Šioje apysakoje autorius nevildena klausimo, ar yra ant planetos Marso gyvybės, ar ne. Jis sako kad yra, nes kitaip kaip butų atskridę tos milžiniškos mašinos, kurios kasnakt, viena po kitai krito ant žemės, žmonėms nieko nelaukiant? Iš tų mašinų išlindo Marsiečiai, matyti, labai augštai protu išsivystę sutvėrimai, nes jie, jei butų jiems pavykę, butų nugalėję žemės gyventojus ir, pavergę juos, butų gaudę pavienius ir čiulpę jų kraują vamzdeliais, kurių buvo prisidarę daugybę.

Jų pirmosios mašinos atskridimą per 140 milionų mylių dausų, atpasakoja ramiai iktol gyvenęs anglas. Ji nukrito netoli jo namų. Iš pradžių žmonės visai nesidomėjo Marsiečiais. Visi dirbo ir gyveno kaip gyveno pirma. Bet patyrę Marsiečių galybę, pamatę kaip jie „spindulių mašinomis" gali nudeginti didžiausius plotus žemės, kaip jie nuodų dujomis išmušdavo tukstančius kareivių — žmonija išsigando. Regis niekas negalės atsilaikyti prieš baisius atėjunus. Jie paėmė Londoną, kurio septyni milionai gyventojų išsisklaidė kaip vanduo į visas šalis. Kanuolėmis žmonija, tiesa, butų galėjusi atsilaikyti, bet spinduliai ir dujos ištroškindavo ir sudegindavo kanuoles ir kareivius, pirm negu budavo galima į Marsiečius iššauti. Vyko tikras „Pasaulių Karas", kuriame žmonija turėjo pralaimėti.

Bet žmonėms į pagalbą atėjo visai netikėti draugai. Jie tai įlindę į Marsiečių kraują, užmušė juos ir jų karščio spinduliai, nuodingos dujos, baisios ir miklios kovojamos mašinos, liko be naudos. Žmonija išsigelbėjo nuo šio užpuolimo.

Šią įdomią knygą apie kovą Marsiečių su žemės gyventojais, galima gauti tik „Vienybės" Knygyne, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y. Kaina su prisiuntimu $1.00.

BIZNIERIAI GARSINKITĖS „TĖVYNĖJE".

Užkietėjimo

Nemažai ivarių ligų paiena tiesioginai nuo užkietėjimo.

SEVERA'S BALZOL

yra labai naudingas gydymė tų ligų ir tom panašų nesmagumų. Patartina vartoti seniems ir nusilpnėjusiems.

Kainos: 50 ir 85 centai

Pirmiausiai kreipkis į aptieką.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

NAUJAS IŠRADIMAS
DEKSNIO GALINGA MOSTIS
Gydo, Reumatizma, Ranku, Koju, Nugaros skaudejima, Šalti, Ranku, Koju, tirpima. Dusuli, Galvos skaudejima, ir teip visokius skaudejimus (tik ne ronas).
Tukstančiai žmoniu yra išsigyde o milijonai dar nežino apie tai.
Deksnio Galinga Mostis yra tiek verta auksa, kiek ji pati sveria sulig naudos gydymo.
Kaina 75 centai, $1.50 ir $3.00, ir 10 centu extra už persiuntima.
Klauskite pas aptiekorius teip DEKEN'S NEW DISCOVERY OINTMENT.
Deksnis Ointment Co.
518 MAIN ST. BOX 352
HARTFORD, CONN. U. S. A.

Tel. Empire 7365
Dr. F. MATULAITIS.
322 Holbrook Ave.,
DETROIT, MICH
Valandos:
12—2 p. m. ir 6—8 p. m.
Ultravioletinė šviesa. Diathermia.

TAFILIUS (TAFT) TRUCKAS ir J. BALSAVIČIUS.
214 E. Market Street,
WILKES BARRE, PA.
Bell phone 6679 J.
Nepamirškite atsilankyti pas mus, o nesigailėsite savo žingsnių.

Niekas neali buti palyginama, kaip ištrynimas su geruoju, senuoju
Pain-Expelleriu
Kai tik pastebit apsireiškimą šalčio, tuojaus naudokit šį garsų naminį pagelbininką, kad išvengus tolimesnių komplikacijų.
35c ir 70c vaistinėse. Tėmykit, kad butų Inkaro vaizbaženklis ant pakelio.
F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

JAU Pripažino

visi, kad NAUJOKŲ padaryti C. garai yra geriausi Amerikoje. Taipat viengenčiai gėrisi, kad garsinant „TĖVYNĖJE" remia lietuvišką literaturą ir kovą už lietuvių tautos tiesas, tai yra švarus dalykas.

UŽTAI garbaus SLA. draugai, kurie rūkote vietoje kažin kokius cigarus, o gal lietuvių priešų, tad labai išmintingai darysite, kad tik Naujokų Brolių išdirbtus cigarus rūkysite, kadangi ir cigarai labai geri, padaryti iš geriausio tabako: gražiai dega, malonus rūkyti ir dumas puikiai kvepia. Draugai „Tėvynės" kurie dar tų cigarų nežinot, tad visur lietuviškose užeigose, Restoracijose, Kliubuose ir štoruose reikalaukite ir rūkykite visur

JONO—JOHN'S CIGARĄ

arba Petro Naujoko po 10 centų cigarą, o rūkant džiaugsitės, kad rūkai puikų cigarą ir po vardu Vytauto (Ekstra po 15c.). Tėmyk vardą ir paveikslą ant bakso. Juos visi myli.

Cigarus išsiunčiame visur Amerikoje per paštą į kitus miestus privatiškai ir biznieriams. Adresas

NAUJOKŲ CIGARŲ FACTORY,
267 DIVISION AVE.,
BROOKLYN, N. Y.

Verta paremt brolius lietuvius, nes jų cigarai labai geri. Agenta miestuose gali užsidirbti ekstra pinigų ir paremt lietuvišką išdirbystę. Lai gyvuoja Lietuvių Tauta!

Paieškojimai

1. Lukauskas Antanas, apie 50 metų amžiaus, atvykęs Amerikon 1914 metais, tulą laiką gyvenęs apie New Yorką, vėliau apie Rumford, Me., giriose dirbęs.

2. Ligeika Adomas, atvykęs Amerikon 1910 metais, gyvenęs Scranton, Pa., vėliau pastojęs Amerikos karo tarnybon.

Apie juos žinantieji arba jie patys prašomi atsiliepti šiuo antrašu:

Lithuanian Consulate,
38 Park Row,
New York, N. Y.

LIETUVON

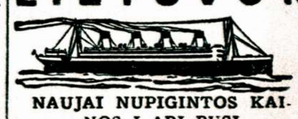

NAUJAI NUPIGINTOS KAINOS Į ABI PUSI.

Trečioje kliasoje sulig laivo į Kauną ir atgal nuo $203 iki $215. GERA NAUJIENA. Naujas Suv. Valst. įstatymas pavelija atlankyti Tėvynę ir buti metus, paskui be kliučių grįžti Amerikon nežiurint kvotos.

Musų dideli laivai milžinai, kaip MAJESTIC, didžiausias pasauly, OLYMPIC, HOMERIC, LAPLAND, PITTSBURGH, ARABIC, etc. siulo greitą kelionę į Cherbourg, Southampton, Antwerp. Daug laivų išplaukia kas savaitė.

Visi musų 3-čios kliasos keleiviai gauna atskirus kambarius dviems, keturiems ar šešiems žmonėms. Patogumai, puikus maistas ir mandagumas.

Kreipkitės prie mus vietinių agentų arba

WHITE STAR LINE
RED STAR LINE
No. 1 Broadway, New York

Neleiskite Pleiskanoms Sugadinti Jusų Gražumą

Atsargiai prižiurimi nagai, sveika veido išžiura ar naujausios mados aprėdalai nebus patėmyti, jeigu plaukai bus pilni pleiskanų. Nedaleiskite, kad tie įkyrus balti parazitai gadintų jusų gražumą. Naudokite

Ruffles

kas vakaras per dešimt dienų ir pleiskanos tuojaus išnyks. Po to retkarčiais naudojant apsisaugosite nuo jų. Ruffles parduoda jusų vaistininkas po 65c bonką arba 75c tiesiog iš laboratorijos.

F. AD. RICHTER & CO
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

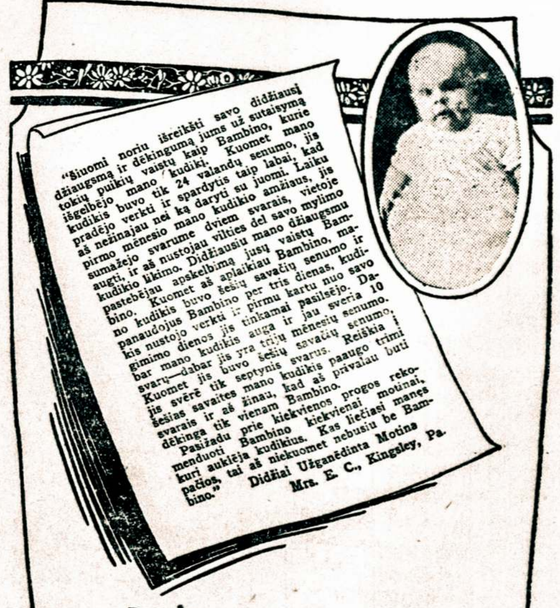

Dėkingos Motinos Liudymas

Aukščiau pacituotas laiškas kalba pats už save. Jis yra tik vienu iš daugelio laisvanoriai mums siunčiamų pranešimų, liudijant apie linksmus davinius, gautus naudojant Bambino nuo vidurių užkietėjimo, vidurių dieglio, viduriavimo (diarrhoea).

Bambino pavyzdis ir Dr. Richterio Knyga Motinoms bus pasiųsta dykai kiekvienam, kas tik pareikalaus. Bambino parsidduoda visose vaistinėse po 35c bonka, arba galima gauti tiesiai iš laboratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts., Brooklyn N. Y.